

BIJLAGE 6: NATUURONDERZOEK

Rapport

Projectnummer: 362353

Referentienummer: SWNL0243019

Datum: 30-04-2019

Natuuronderzoek Franse Gat te Veenendaal

Onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Veenendaal en Patrimonium Woonservice

Verantwoording

Titel	Natuuronderzoek Franse Gat te Veenendaal
Subtitel	Onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	362353
Referentienummer	SWNL0243019
Revisie	D1.0
Datum	30-04-2019
Auteur	Gijs Meijer
E-mailadres	gijs.meijer@sweco.nl
Gecontroleerd door	Daniel Tuiters
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Samenvatting

Met de gebiedsvisie voor de Veenendaalse wijk Franse Gat wil de gemeente tot een integrale aanpak komen voor diverse ontwikkelingen en uitdagingen in de wijk. Eén van deze ontwikkelingen is de grootschalige verduurzaming van het woningaanbod van Wooncorporatie Patrimonium woonservice. Het gaat daarbij om circa 1200 van de in totaal circa 2600 woningen. Patrimonium heeft als doel om de woningen te renoveren. Afhankelijk van de staat van de woningen is mogelijk noodzakelijk over te gaan tot sloop en nieuwbouw. Gemeente Veenendaal en Patrimonium woonservice hebben Sweco gevraagd het benodigde ecologische onderzoek uit te voeren. Naast een verkenning is soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Deze gebouw-bewonende soorten zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming.

De onderzoeksinspanning is afgestemd op het vaststellen van de aanwezige functies op wijkniveau. Hierbij ligt de wens te komen tot een gebiedsgerichte ontheffing. De gewenste gebiedsgerichte en natuurinclusieve aanpak gaat uit van het verbeteren van het leefgebied voor de betreffende beschermde dieren. Daarnaast zijn enkele spoedlocaties van Patrimonium intensiever onderzocht. In totaal is de wijk ... maal geïnterviewd door ecologen. Deze inventarisaties hebben geleid tot de volgende bevindingen. Het Franse Gat is een echte huismussen- en gierzwaluwenwijk met maar liefst 330 nestlocaties van de huismus en circa 266 van de gierzwaluw. De essentiële leefgebieden voor de huismussen betreffen de vaak diepe achtertuinen, er is weinig openbaar groen aanwezig in de wijk. Er zijn vier vleermuissoorten aanwezig in het Franse Gat. De meest voorkomende is, zoals verwacht, de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn ook de ruige dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis aangetroffen. De belangrijkste vondst is de massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in het appartementencomplex 'Het Hooge Zicht'. Van deze soort zijn verder geen kraamverblijven aanwezig, maar wel circa 50 zomer- en/of paarverblijven. Van de ruige dwergvleermuis zijn drie paarverblijfplaatsen vastgesteld. De laatvlieger en rosse vleermuis zijn alleen foeragerend of overvliegend waargenomen. Er zijn geen essentiële foerageergebieden of vliegroute aanwezig in de wijk. De aanwezige vleermuizen trekken in de loop van de avond en nacht waarschijnlijk richting het kleinschalige natuurlandschap en bosrijke gebieden ten westen en zuiden van het Franse Gat.

Met de ontwikkelingen in het Franse Gat zullen nestlocaties en verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en gewone- en ruige dwergvleermuis aangetast worden. Hiervoor is een ontheffing van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Met een natuurinclusieve en gebiedsgerichte aanpak kan de wijk nog aantrekkelijk worden voor deze soorten en kan de gunstige staat van instanhouding geborgd worden. Gelet op het belang van de gebiedsontwikkeling, de afwegingen die hierbij gemaakt zijn en de gefaseerde aanpak en de mogelijkheid tot het nemen van goede maatregelen wordt een ontheffing verleenbaar geacht. Het is hierbij de vraag of een gebiedsgerichte ontheffing al op korte termijn mogelijk is of dat per fase een ontheffing aangevraagd moet worden. De beste aanpak hiervoor kan het beste bepaald worden in overleg met provincie Utrecht.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding en doel	6
1.2 Kader van het onderzoek	6
1.3 Plangebied	7
1.4 Integrale gebiedsontwikkeling	10
2 Onderzoeksmethode	11
2.1 Inleiding	11
2.2 Aanvullende onderzoeken	11
2.3 Gebiedsgerichte aanpak	11
2.4 Soortgerichte inventarisaties	12
2.4.1 Inleiding	12
2.4.2 Spoedlocaties Patrimonium	13
2.4.3 Huismus	15
2.4.4 Gierzwaluw	16
2.4.5 Vleermuizen	16
3 Resultaten huismus en gierzwaluw	19
3.1 Huismus	19
3.1.1 Nestlocaties en populatie	19
3.1.2 Essentieel leefgebied	20
3.1.3 Spoedlocaties Patrimonium	21
3.1.4 Effecten wijkvernieuwing	21
3.2 Gierzwaluw	23
3.2.1 Nestlocaties	23
3.2.2 Essentieel leefgebied	25
3.2.3 Spoedlocaties Patrimonium	25
3.2.4 Effecten	25
4 Resultaten vleermuisonderzoek	27
4.1 Soorten en functies	27
4.2 Verblijfplaatsen en populaties	27
4.2.1 Gewone dwergvleermuis	27
4.2.2 Ruige dwergvleermuis	31
4.2.3 Laatvlieger	31
4.2.4 Rosse vleermuis	31
4.3 Foerageergebieden en vliegroutes	31
4.4 Spoedlocaties Patrimonium	31

4.5	Reikwijdte onderzoek	32
4.6	Effecten wijkvernieuwing	33
5	Conclusies.....	35

Bijlage 1	Foto-impressies Franse Gat
Bijlage 2	Woningaanbod Patrimonium Woonservice Franse Gat
Bijlage 3	Velddata
Bijlage 4	Resultaten nesten en verblijven in tabel
Bijlage 5	Kaartmateriaal soorten
Bijlage 6	Verkennend natuuronderzoek
Bijlage 7	Toetsingskaders

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Veendam heeft met haar partners een integrale gebiedsvisie opgesteld voor de Veendamse wijk Franse Gat. Grofweg vier ontwikkelingen hebben hier aanleiding voor gegeven:

- grootschalig onderhoud van woningen van woningcorporaties;
- behoefte aan integraal kindcentrum;
- resultaten van de wijkanalyses;
- het programma 'Veendam energieneutraal in 2035'.

Met deze gebiedsvisie wil de gemeente tot een integrale aanpak komen voor diverse ontwikkelingen en uitdagingen in de wijk. Eén van de concrete aanleidingen voor het opstellen van de gebiedsvisie was de noodzaak tot een grootschalige verduurzaming van het woningaanbod van Wooncorporatie Patrimonium woonservice. Hierbij is ook een herstructurering van de openbare ruimte wenselijk. Patrimonium heeft als doel om de woningen energiezuiniger te maken en een opknopbeurt te geven, zodat de levensduur van de woningen verlengd wordt met enkele tientallen jaren. Afhankelijk van de staat van de woningen is mogelijk noodzakelijk over te gaan tot sloop en nieuwbouw.

Bij de aanpak van woningen en gebouwen dient rekening gehouden te worden met aanwezigheid van dieren die beschermd zijn op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij met name om gebouwbewonende soorten vleermuizen, de huismus en gierzwaluw. Als ingrepen negatieve effecten hebben op deze soorten geldt daarvoor een ontheffingsplicht van verbodsbepalingen vanuit de Wnb. De eerste stap is om te inventariseren welke soorten voorkomen in de wijk en waar ze zich bevinden. Gemeente Veendam en Patrimonium woonservice hebben Sweco gevraagd het benodigde ecologische onderzoek uit te voeren. De resultaten van dit onderzoek en de consequenties daarvan voor de gebiedsontwikkeling van het Franse Gat zijn verwerkt in dit rapport.

1.2 Kader van het onderzoek

De gebiedsontwikkeling wordt getoetst aan de volgende kaders van de natuur-bescherming in Nederland:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - Beschermde soorten.
- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland;
 - Weidevogelgebieden en waterparels.

Het voorliggend rapport is er op gericht om inzicht te krijgen in de effecten op beschermde natuurwaarden binnen de invloedssfeer van de gebiedsontwikkeling Franse Gat en de te nemen vervolgstappen, dan wel te volgen nadere procedures.

1.3 Plangebied

Het plangebied betreft de wijk Franse Gat in Veenendaal. De ligging en begrenzing van de wijk Franse gat zijn weergegeven in figuur 1.1. Foto-impressies van de wijk zijn opgenomen in bijlage 1. Er staan ongeveer 2.600 woningen in het Franse Gat, 64% daarvan is huurwoning en 36% is koopwoning. Van de huurwoningen is bijna 90% eigendom van woningcorporaties, ruim 10% is in bezit van andere verhuurders. Patrimonium Woonservice is met ruim 1.300 huurwoningen veruit de grootste verhuurder in de buurt. Het woningaanbod van Patrimonium is weergegeven in figuur 1.2. In bijlage 2 is verdere informatie over het woningaanbod van Patrimonium opgenomen.

Figuur 1.1 Begrenzing wijk Franse Gat in Veenendaal

Figuur 1.2 Eigendomsverhoudingen in het Franse Gat (links) en de verkavelingsstructuur (rechts)

De wijk is grotendeels in de jaren '50 van de vorige eeuw gebouwd. Het beeld van het Franse Gat wordt met name bepaald door grondgebonden woningen in twee bouwlagen, gerealiseerd tussen 1952 en 1962. Deze grondgebonden woningen bestaan uit rijen van vier, zes en maximaal acht woningen onder een zadeldak. De langgerekte straten bestaan uit stroken eengezinswoningen van twee lagen met een zadeldak. De achtertuinen zijn tot zo'n 30 meter diep; passend bij het tuinstadmodel waren ze bedoeld als moestuin en/of om kippen of een varken te houden. Uitzondering hierop is het gebied rond de Jan Steenlaan, bebouwing aan het Bruineplein en de noordelijke en westelijke bebouwingsranden. Aan de westelijke randen staan portiek-etagewoningen van drie en vier bouwlagen. Aan de Rembrandtlaan staan enkele drive-in woningen en in het zuiden bestaat de bebouwing uit ruime twee-onder-één kappers. Daarnaast staat langs de Kerkewijk verschillende alleenstaande (bedrijfs)woningen en in het noorden en in het westen van de wijk staan een tweetal hogere woontorens (Oranjetoren en Het Hooge Zicht). De verkavelingsstructuur (zie figuur 1.2) geeft duidelijk weer hoe de wijk is opgebouwd:

- bruin : etagewoningen;
- roze : eengezinswoningen;
- paars : winkels;
- blauw : voorzieningen;
- geel/oranje : losstaande grote woningen;
- groen : openbaar groen.

Voorzieningen

Naast woningen zijn er ook voorzieningen aanwezig in de wijk (zie ook figuur 1.3). Zo zijn er drie basisscholen, een middelbare school en school voor speciaal onderwijs aanwezig. Het Franse Gat heeft twee winkelgebieden; het Dr. Slotemaker en de Bruineplein en de Patrimoniumlaan. Het Dr. Slotemaker de Bruineplein biedt voornamelijk 'dagelijkse artikelen' met onder andere twee buurtsupermarkten, een drogist, bloemisterij, apotheek en dergelijke. De Patrimoniumlaan is meer gericht op 'niet-dagelijkse artikelen' met bijvoorbeeld een fietswinkel, interieurwinkels en kledingswinkels.

Groen

Het Franse Gat is een buurt met veel verharding, weinig openbaar groen en praktisch geen oppervlaktewater. Er liggen een drietal kleine parkjes/speeltuinen in het midden-westen van het plangebied (zie figuur 1.3). Rondom de flats en etagewoningen is gemeentelijk groen aanwezig. Het openbaar groen betreft voornamelijk gazon met lage groenblijvende struiken. Daarnaast is er uiteraard straatbeplanting aanwezig in de vorm van bomen, veelal cultivars. Het grootste areaal aan groen betreft de grote achtertuinen en vele voortuinen in de wijk. Het beeld is echter dat sprake is van veel verharde tuinen.

Figuur 1.3 Voorzieningen (links) en openbaar groen (rechts) in het Franse Gat

Omgeving

De wijk wordt aan de noordzijde begrensd door het spoor. Ten noorden hiervan ligt het centrum van Veenendaal. Ten oosten de woonwijken Het Ambacht en Engelenburg, ten zuiden een villawijk als onderdeel van de wijk Petenbos met daaronder het Prattenburgsche bos, als onderdeel van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Ten westen bevindt zich de woonwijk Hondzenelleboog met meer naar het zuiden kleinschalig cultuurlandschap.

1.4 Integrale gebiedsontwikkeling

Met de gebiedsvisie wil de gemeente tot een integrale aanpak komen voor diverse ontwikkelingen en uitdagingen in de wijk. Eén van de concrete aanleidingen voor het opstellen van de gebiedsvisie was de noodzaak tot een grootschalige verduurzaming van het woningaanbod van Wooncorporatie Patrimonium woonservice. Hierbij is ook een herstructurering van de openbare ruimte wenselijk. Patrimonium heeft als doel om de woningen energiezuiniger te maken en een opknapbeurt te geven, zodat de levensduur van de woningen verlengd wordt met enkele tientallen jaren. Afhankelijk van de staat van de woningen, is mogelijk noodzakelijk over te gaan tot sloop en nieuwbouw. Hetzelfde geldt voor woningen van de Veenendaalse woningstichting.

Voor twee basisscholen geldt dat er behoefte is aan een ander of nieuw gebouw. Hier is ook renovatie, aanpassing of sloop-nieuwbouw een optie. voor twee basis is behoefte aan een ingegraal kindercentrum.

In het kader van 'Veenendaal Energieneutraal in 2035' wil de gemeente samen met ondernemers en bewoners zorgen dat net zoveel energie opgewekt wordt als verbruikt. Maatregelen hiervoor moeten nog worden uitgewerkt. Het plaatsen van zonnepanelen en het beter isoleren van bestaande woningen zijn mogelijkheden.

De gemeente streeft er ook naar een KlimaatActieve Stad (KAS) te worden. Het Franse Gat is een wijk die sterk verhard is met weinig groen en praktisch geen oppervlaktewater. De wijk biedt wij uitstekende mogelijkheden voor ruimtelijke adaptatie aan het veranderende klimaat. Denk hierbij aan het vergroenen van de wijk en creëren van waterbuffers.

De herinrichting van de wijk biedt ook goede kansen om de aanwezig bodemverontreiniging in de wijk aan te pakken. In het noorden van de wijk ligt een oude stortlocatie. Hier zijn in de jaren 50 en 60 woningen op gebouwd. De Provincie Utrecht heeft vastgesteld dat het om een ernstige bodemverontreiniging betreft, maar dat bij normaal gebruik geen risico's voor mensen zijn.

Daarnaast spelen er diverse maatschappelijke en sociale uitdagingen in de wijk. Uit bovenstaande ruimtelijke ontwikkelingen blijkt dat de herinrichting zich in eerste instantie voornamelijk focust op bebouwing, waarbij ook herstructurering van de openbare ruimte kan worden meegenomen. Omdat de plannen nog niet geheel concreet zijn, focust de het natuuronderzoek zich op beschermde gebouwbewonende soorten.

2 Onderzoeksmethode

2.1 Inleiding

Er heeft zowel een verkennend onderzoek als een aanvullend onderzoek plaatsgevonden. In dit hoofdstuk is de methodiek van de aanvullende onderzoeken beschreven. De resultaten en methode van de verkenning zijn beschreven in bijlage 6. Uit de verkenning blijkt dat een groot aantal gebouwen geschikt zijn voor de huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten. Voor deze soorten zijn vervolgens aanvullende soortgerichte inventarisaties uitgevoerd. De toetsingskaders zijn beschreven in bijlage 7. De eekhoorn is alleen bekend uit het zuidelijk deel van de wijk. Hier bevinden zich losstaande woningen en twee-onder-een-kappers in een boomrijke omgeving. Dit vormt geschikt leefgebied voor de eekhoorn. Voor de eekhoorn is pas onderzoek nodig als in het zuiden van de wijk de groene delen (tuinen) aangetast worden.

2.2 Aanvullende onderzoeken

Er is onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid en verspreiding van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Het gaat hierbij om een relatief grootschalige inventarisatie op wijkniveau. De focus van deze wijkinventarisatie ligt bij het op wijkniveau in beeld krijgen van de populaties van beschermde soorten, de verspreiding van de soorten en hun verblijfplaatsen. Hiernaast zullen ook de essentiële onderdelen van het leefgebied van de soorten geïnventariseerd worden. Het gaat dan om het in kaart brengen van onderdelen die essentieel zijn voor het behoud van de functionaliteit van de verblijfplaatsen (groenstructuren, foerageergebieden, vliegroutes).

2.3 Gebiedsgerichte aanpak

De onderzoeksinspanning is afgestemd op het vaststellen van de aanwezige functies op wijkniveau. Hierbij ligt de wens te komen tot een gebiedsgerichte aanpak aan ten grondslag. Micromanagement en strikte regelgeving leiden tot beperkte maatschappelijke acceptatie en een lage effectiviteit van de wet- en regelgeving voor natuur. De overheid beschouwt het als haar verantwoordelijkheid om het combineren van natuur met particuliere en maatschappelijke initiatieven te vergemakkelijken. Een gebiedsgerichte aanpak in het kader van de Wet natuurbescherming is toegesneden op soorten, de functionaliteit van verblijfplaatsen en kenmerken van het gebied.

Grootschalige inventarisaties geven een goed beeld van de verspreiding van beschermde soorten, de (functie van) verblijfplaatsen van deze soorten en de elementen die essentieel zijn voor de lokale populatie. Op basis van dit relatief grootschalige onderzoek zullen de ecologische functies van een gebied zorgvuldig in kaart gebracht worden. Het geeft een goed beeld van de verspreiding van beschermde soorten en de functies van verblijfplaatsen voor deze soorten op het niveau van de lokale populatie.

Om te komen tot een gebiedsgerichte ontheffing, moeten de resultaten verwerkt worden in een activiteitenplan of soortenmanagementplan. Het plan moet zekerheid geven aan het borgen van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten op een grotere schaal en tegelijk voldoende ontwikkelruimte bieden. De insteek is te komen tot een natuurinclusieve, gebiedsgerichte aanpak, hierin:

- Kan in de planning rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten (werken buiten kwetsbare periode/panden tijdig ongeschikt maken).
- Kan in de fasering rekening gehouden worden dat ten alle tijden voldoende verblijfplaatsen beschikbaar zijn

- Kan natuurinclusief bouwen en renoveren de norm zijn. Hiermee wordt ruim overgecompenseerd aan het verlies aan verblijfplaatsen.
- Meer aandacht gegeven worden aan openbaar groen, verbindingszones en groene corridors

De onderzoeksopzet moet dan ook niet los gezien worden van een gebiedsgerichte, natuurinclusieve aanpak. Deze aanpak biedt vele voordelen ten opzichte van projectmatige aanpakken, waarin vaak minimaal gecompenseerd wordt en uitgegaan van inventarisaties van een aantal jaar geleden. Door alleen het wettelijk minimum te compenseren, wordt de draagkracht voor de soorten binnen het project nooit meer vergroot. Uitvoering van verschillende projecten op deze wijze kan op termijn zorgen voor een sterke vermindering van de draagkracht voor een bepaalde populatiegrootte. Door minimale compensatie voor de dieren die er op dat moment zitten, is immers weinig ruimte voor een uitbreiding van de populatie. Tevens is bekend dat soorten als huismus en gierwaluw zich plots elders kunnen vestigen en van diverse vleermuissoorten is bekend dat ze gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen. Door standaard uit te gaan dat dieren in potentieel geschikte panden kunnen zitten, zal ten alle tijden de kans op verwonding of doding geminimaliseerd worden.

Een natuurinclusieve en gebiedsgerichte aanpak betekent niet alleen aandacht voor nestlocaties en verblijfplaatsen, maar ook juist voor het verbeteren van het leef- en foerageergebied voor de dieren. Dit is vooral van toepassing voor de huismus en vleermuizen, aangezien de gierwaluw geen specifiek foerageergebied kent (ze vangen insecten in de lucht) en de dieren in de ruime omgeving van hun nestlocatie jagen. Om de wijk klimaatadaptief te maken, zal ingestoken worden op het vergroenen van de wijk. Door hierin de juiste ecologische keuzes te maken, zal dit een sterke impuls zijn voor de biodiversiteit in de wijk. Dit biedt de mogelijkheden om de wijk een stuk aantrekkelijker te maken als leefgebied voor de huismus en vleermuis en hiermee een duidelijke plus voor deze soorten in de wijk te genereren.

De onderzoeksinspanning is mede bepaald door de voordelen die een gebiedsgerichte aanpak met zich meebrengt. Hierdoor is het niet noodzakelijk om voor elke pand aan- of afwezigheid van een nest of verblijfplaats aan te tonen, maar is het juist van belang inzicht te krijgen in de lokale populatie en belangrijke elementen voor deze soorten. Momenteel zitten de gebiedsgerichte ontheffingen in provincie Utrecht in pilotfases. De provincie heeft tijdens eerdere overleggen aangegeven nog zoekende te zijn in hun aanpak en eisen die ze willen stellen. Van belang voor de vergunningsverleners is dat plannen een duidelijke plus genereren voor beschermde soorten. Tevens moeten de ontwikkelingen, werkzaamheden, planning en de fasering zo concreet en gedetailleerd als mogelijk zijn.

2.4 Soortgerichte inventarisaties

2.4.1 Inleiding

Hieronder volgt in het kort de onderzoeksmethode voor de huismus, gierwaluw en vleermuizen. Een tabel met alle velddata staat beschreven in bijlage 3. Het plangebied is opgedeeld in zes deelgebieden (zie figuur 2.1). De deelgebieden vormen een praktische indeling om af te leggen met de fiets en te voet. De grootte van de deelgebieden zijn bepaald, ervan uitgaande dat een bepaalde locatie iedere 10 à 15 minuten weer door een waarnemer opnieuw aangedaan kan worden tijdens het afleggen van een route. Dit is met name van belang voor de inventarisatie van de gierwaluw en vleermuizen. De lengte van de af te leggen route om alle straten en panden aan te doen, ligt tussen de 2 en

2,5 kilometer per deelgebied. De zes deelgebieden hebben ieder een oppervlakte van tussen de 12 en 14 ha (plangebied is in totaal circa 82 hectare).

Gelet op de grootte van de deelgebieden en de aanpak van de inventarisaties zijn voldoende om:

- Gierzwaluw:
 - het aantal nestlocaties, de verspreiding hiervan en populatiegrootte te bepalen;
- Huismus:
 - het aantal nestlocaties, de locaties en verspreiding hiervan en populatiegrootte te bepalen;
 - essentieel leefgebied in kaart te brengen;
- Vleermuizen:
 - aanwezige vleermuissoorten te bepalen;
 - de belangrijke verblijfplaatsen in kaart te brengen en te lokaliseren;
 - beeld te vormen van de populatiegrootte en verspreiding van vleermuizen;
 - de belangrijke elementen als foerageergebieden en vliegroutes in kaart te brengen.

Gelet op de grootte van de deelgebieden en de aanpak van de inventarisaties, is niet niet voldoende om overal de exacte locatie van gierzwaluwnesten te bepalen en overal aan- of afwezigheid van individuele verblijfplaatsen van vleermuizen te bepalen. Door te gaan voor een natuurinclusieve en gebiedsgerichte aanpak, zoals beschreven in paragraaf 2.3, is het voor de instandhouding, bescherming en stimulatie van de populaties van de soorten ook niet noodzakelijk om alle kleine verblijfplaatsen van vleermuizen en exacte locaties van gierzwaluwen in kaart te brengen. Er wordt immers gezorgd voor ruime overcompensatie van verblijfplaatsen (natuurinclusief bouwen) en gefaseerd en zorgvuldig gewerkt (standaard uitgaan van mogelijke aanwezigheid). Tevens zal door de integrale aanpak (vergroening, stimulatie biodiversiteit) ook ruimte zijn om het leef- en foerageergebied een kwaliteitsimpuls te geven.

2.4.2 Spoedlocaties Patrimonium

Een aantal woningen van Patrimonium Woonservice moet mogelijk versneld aangepakt worden. Omdat provincie Utrecht nog weinig ervaring had met het verlenen van een gebiedsgerichte ontheffing, bestaat het risico dat een dergelijke ontheffing niet (tijdig) verleend zou kunnen worden. Derhalve is besloten om een aantal van deze spoedlocaties (zogenaamde enveloppen) intensiever te onderzoeken. Het gaat daarbij op aanwezigheid van de gierzwaluw en vleermuizen, voor de huismus was intensiever onderzoek niet noodzakelijk om geheel te voldoen aan de geldende richtlijnen en protocollen. Voor deze spoedlocaties (enveloppen) zou, indien nodig, een reguliere ontheffing aangevraagd kunnen worden zonder discussie over de geleverde onderzoeksinspanning. De betreffende locaties (enveloppen) zijn weergegeven in figuur 2.2. Het gaat om envelop 1, 2, 4 en 5, zoals weergegeven in bijlage 2.

Figuur 2.1 Indeling van de 6 deelgebieden, ieder 12 à 14 hectare groot en een route van 2 à 2,5 kilometer om alle straten en panden te bezoeken.

Figuur 2.2 Spoedlocaties/enveloppen Patrimonium die intensiever zijn onderzocht. Het gaat om envelop 1, 2, 4 en 5, waarvan 2 en 5 vanwege de grootte in tweeën zijn opgedeeld.

2.4.3 Huismus

Onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen is uitgevoerd conform de richtlijnen uit het kennisdocument huismus van BIJ12 (versie 1.0. juli 2017) en het soorteninventarisatie-protocol van het Netwerk Groene Bureaus (versie juli 2017).

In totaal zijn in de periode april tot en met juni 10 inventarisaties uitgevoerd, verspreid over zes dagen met gunstige weersomstandigheden. Een inventarisatie betreft een veldbezoek door één waarnemer. Gemiddeld zijn per onderzoeksdag, dus twee deelgebieden, geïnventariseerd. De duur van de inventarisaties lag tussen de halve tot een hele dag. Er is voor gezorgd dat alle straten en gebouwen in de wijk minimaal twee keer zijn bezocht, met een minimale tussenperiode van tien dagen.

Interessante plekken zijn vaker bezocht (3-4 keer). Bij huismussen zijn de nesten meestal niet zichtbaar. Nestlocaties zijn vastgesteld conform het kennisdocument door middel van waarnemingen in broedbiotoop of nestindicatieve waarnemingen:

- zingende mannetjes;
- aanwezigheid van een paartje;
- bezoek aan (waarschijnlijke) verblijfplaats;
- balts en paring.

2.4.4 Gierzwaluw

Onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de gierzwaluw is uitgevoerd conform de richtlijnen uit het kennisdocument gierzwaluw van BIJ12 (versie 1.0. juli 2017) en het soorteninventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (versie juli 2017).

Alle zes de deelgebieden zijn elk drie keer geïnventariseerd met gunstige weersomstandigheden. De inventarisaties zijn uitgevoerd in periode juni tot en met 15 juli. Tijdens de inventarisaties is specifiek gelet op groepsgedrag, gierende dieren en in- en uitvliegende individuen. Het aantal laagvliegende vogels is genoteerd. Van de groepjes die gierend vliegen door de straten is het hoogste aantal per deelgebied aanhouden en gedeeld door 1,5. De factor 1,5 houdt rekening met het aandeel van broedende exemplaren binnen de populatie (2/3). Daarnaast zijn in- en uitvliegende dieren genoteerd en zijn gierzwaluw-nesten opgespoord met sporenonderzoek en door het afspelen van het geluid van een roepende gierzwaluw. Broedende vogels en kuikens reageren op dit geluid, waardoor nestlocaties goed te traceren zijn. In totaal zijn 18 inventarisaties uitgevoerd en aanvullend 4 inventarisaties met afspelen van geluid.

Spoodlocaties Patrimonium

Aanvullend op bovenstaande inspanning, zijn voor de spoodlocaties van Patrimonium extra veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreffen enveloppen 1, 2, 4 en 5. Deze enveloppen zijn ieder aanvullend geïnventarieerd met twee extra veldbezoeken. Dat wil zeggen acht extra inventarisaties in totaal. Daarnaast is elk deelgebied tweemaal geïnventariseerd door het afspelen van het geluid van roepende gierzwaluwen.

In totaal (6 deelgebieden + spoodlocaties) zijn in het Franse Gat dus 26 inventarisaties uitgevoerd en aanvullend op 6 verschillende dagen geluid afgespeeld om nestlocaties op te sporen.

2.4.5 Vleermuizen

Juridisch houdbaar vleermuisonderzoek wordt normaliter uitgevoerd conform het vigerende vleermuisprotocol (versie 2017). Het huidige vleermuisprotocol is echter niet toegespitst op grootschalige inventarisaties, bijvoorbeeld op wijkniveau. Het onderzoek in het Franse Gat is daarom uitgevoerd in de geest van het vleermuisprotocol.

Elk deelgebied is zes keer geïnventariseerd, waarvan drie in de kraamperiode. De grootste aandacht is uitgaan naar het localiseren van kraamverblijven en massawinterverblijfplaatsen. Behoud en bescherming van deze typen verblijfplaatsen zijn immers het belangrijkste voor de instandhouding van de lokale populatie. Er is gebruik gemaakt van batdetectors (Pettersen D240x), batlogger (Elekon Batlogger M) en een warmtecamera (Pulsar Helion XP38). De aanpak was flexibel. Dat wil zeggen dat als de inventarisaties daar aanleiding toe gaven, er ruimte was om de onderzoeksinspanning op te schroeven.

Bijvoorbeeld, indien soorten als kleine dwergvleermuis, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis, aangetroffen zouden worden. Op verzoek van provincie Utrecht is in het late najaar aanvullend twee keer gezocht naar paarverblijven van de tweekleurige vleermuis.

In de 6 deelgebieden samen zijn 38 inventarisaties uitgevoerd. Door de indeling van de deellocaties is gezorgd dat binnen iedere 10 à 15 minuten alle panden geïnventariseerd konden worden. Tijdens het onderzoek is gebleken dat enkele panden niet voldoende onderzocht konden worden, omdat de percelen niet betreden konden worden of dat het buiten het bereik van de gebruikte apparatuur lag. Het gaat om de grote panden aan de Kerkewijk, het schoolcomplex in het noorden van het plangebied. Ook grotere bomen op priveterrein konden niet geïnventariseerd worden. Figuur 2.3 geeft aan welke panden niet voldoende geïnventariseerd konden worden.

Spoedlocaties Patrimonium

Aanvullend op bovenstaande inspanning zijn voor de spoedlocaties 1, 2, 4 en 5 van Patrimonium extra veldbezoeken uitgevoerd. Deze locaties zijn aanvullend geïnventariseerd conform de richtlijnen uit het vleermuisprotocol. Vanwege de grootte zijn envelop 2 en 5 opgesplitst in 2 delen (a en b). Elk onderzocht deel (envelop 1, 2a, 2b, 4, 5a en 5b) zijn ieder 5 keer aanvullend geïnventariseerd.

In totaal (6 deelgebieden + spoedlocaties) zijn ruim 60 vleermuisinventarisaties uitgevoerd in het Franse Gat.

Figuur 2.3 *Panden die niet voldoende geïnventariseerd konden worden op aanwezigheid vleermuizen. Het gaat om de grote panden aan de Kerkewijk en het schoolgebouw van het Rembrandt College*

3 Resultaten huismus en gierzwaluw

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de soortgerichte onderzoeken naar de huismus en gierzwaluw beschreven.

3.1 Huismus

3.1.1 Nestlocaties en populatie

Het Franse Gat is een echte huismussenwijk. Er zijn in totaal 303 nestlocaties vastgesteld. De nestlocaties zijn weergegeven in figuur 3.1 en de kaart is opgenomen in bijlage 5. De nesten bevinden zich in 192 woningen. In bijlage 4 is een tabel opgenomen met alle adressen waar nesten van de huismus bevinden.

Huismussen broeden veelal in de ruimte onder dakpannen. Alle nestlocaties zijn vastgesteld bij huizen met zadeldaken. In de meeste gevallen gaat het om rijtjeshuizen. In het zuiden zijn ook bij enkele 2-onder-1-kapwoning en vrijstaande woningen nestlocaties vastgesteld. De nesten bevinden zich in de meeste gevallen onder de eerste rijen dakpannen. Ook zijn nestlocaties waargenomen onder scheefliggende dakpannen hoger op het dak en ook onder kantpannen van de Keucheniusstraat zijn invliegende mussen aangetroffen. De huismussen zaten vaak in de dakgoot of boven op het dak. Sommige panden zijn ongeschikt voor de huismus, doordat er vogelschotten geplaatst zijn. De etagewoningen, appartementencomplexen en flats aan de noord- en westzijde worden niet gebruikt als nestlocatie door de huismus.

De huismus is een echte koloniebroeder. Dit is ook te zien op de verspreidingskaart van figuur 3.1 waar nestlocaties veelal geclusterd zijn. Straten met veel huismussen waren bijvoorbeeld:

- Klaas Katerstraat;
- Paulus Potterstraat;
- Dr. Colijnstraat;
- Mr. Heemskerkstraat;
- Keucheniusstraat;
- Doctor Kuypersstraat;
- De Savorin Lohmanstraat.

Daarnaast heb je straten met enkele woonblokken of woningen met veel huismussen:

- Jan Steenstraat (1 woonblok);
- Dr. de Visserstraat (enkele huizen);
- Bergweg (enkele huizen).

Gelet op het aantal woningen (circa 2600), is het aantal woningen met nesten (192) en het totaal aantal nesten (330) als groot te bestempelen. Het Franse Gat is een echte huismussenwijk. Gelet op het aantal nestlocaties en verspreiding over de wijk, betreft het een gezonde populatie. Grotere kolonies (meer dan 25 broedparen hebben een beter broedresultaat dan kleine kolonies (bron: vogelbescherming). De populatie is onderdeel van een grotere populatie in heel Veenendaal. Er zijn geen wezenlijke barrières tussen andere (deel)populaties in andere wijken in Veenendaal.

Figuur 3.1 Nestlocaties van de huismus in het Franse Gat. In totaal zijn 330 nestlocaties vastgesteld.

3.1.2 Essentieel leefgebied

Voor een succesvolle voortplanting heeft de huismus naast een nestlocatie (voortplantingsplaats) ook voldoende leefgebied nodig. Het leefgebied dat nodig is zodat een voortplantingsplaats als zodanig kan functioneren, wordt essentieel leefgebied genoemd. Bij de huismus is het van belang dat er voldoende voedselaanbod is (voor adulten en juvenielen), voldoende dekkingsmogelijkheden (struiken, bomen, klimplanten), plekken voor stofbaden en drinkwater.

In stedelijk gebied is de huismus sterk afhankelijk van het voedsel dat mensen aanbieden, al dan niet bewust. Het menu van de huismus bestaat uit zaden, granen, insecten, bloemknoppen, brood, bessen, pinda's en vetbollen. De jongen krijgen de eerste twee weken vooral insecten, te eten. Het broedsucces is daarmee ook sterk afhankelijk van voldoende eiwitrijk voedsel (insecten) in de directe omgeving. Om de soort in stand te houden, wordt een tweede legsel noodzakelijk geacht (bron: vogelbescherming).

Voor praktisch alle nestlocaties geldt dat het essentiële leefgebied de tuinen betreft. De tuinen zijn op veel plekken diep. De inrichting verschilt, van volledig bestraat tot groene tuinen. Er is in ieder geval voldoende voedsel en dekking voor handen voor een omvangrijke populatie. Er is in het Franse Gat weinig openbaar groen aanwezig. Het openbaar groen in de wijk betreft bovendien veelal kortgemaaid gazon, speeltuinen, gemeenteplantsoenen met laagblijvende struiken en solitaire bomen. Het openbaar groen vormt dan ook een weinig interessant leefgebied voor de huismus. Er zijn hier dan ook zo goed als geen huismussen waargenomen. Uitzondering vormt de groenstrook in de Doctor de Visserstraat. Hier staan grote, volwassen bomen en kleine bosschages. In deze bomen en de bosschages zijn op verschillende dagen foeragerende huismussen waargenomen. Dergelijke bosschages en volwassen bomen trekken insecten aan en zijn daarmee een belangrijke bron voor eiwitrijk voedsel. Daarnaast gebruiken de huismussen veelal de straatbomen zowel voor voedselvoorziening als uitkijkplek en voor sociaal gedrag. Hierbij was een duidelijk onderscheid te maken tussen uitheemse boomsoorten (zoals de Japanse gingko boom) en grotere inheemse soorten (bijvoorbeeld eiken). De laatste categorie bomen wordt veel meer gebruikt en heeft veel meer waarde voor de huismus.

3.1.3 Spoedlocaties Patrimonium

Van de spoedlocaties van Patrimonium zijn in envelop 2, 4 en 5 huismussen aanwezig, hier zijn in totaal in 57 woningen 70 nestlocaties aanwezig. In envelop 1 staat alleen een appartementencomplex waar het ontbreekt aan potentiële nestlocaties. Er zijn hier dan ook geen huismussen aangetroffen. In envelop 2, 4 en 5 zijn wel huismusnesten aanwezig. Met name envelop 2 met de Klaas Katerstraat en envelop 4 met de Mr. Heemskerkstraat en de Doctor Colijnstraat zijn veel huismussen aanwezig. Deze drie straten behoren tot de belangrijkste straten van de huismus in het Franse Gat. In onderstaande tabel 3.1 staan per envelop de locaties en aantal van de huismusnesten.

3.1.4 Effecten wijkvernieuwing

De huismus betreft een soort die op grond van de Wet natuurbescherming valt onder de categorie Vogelrichtlijn (artikel 3.1). Onder de Wet natuurbescherming wordt (net als onder de voormalige Flora- en faunawet) gebruik gemaakt van de 'lijst jaarrond beschermde vogelnesten'. Op grond van deze lijst hebben nesten van de huismus een jaarrond beschermde status. De huismus valt onder categorie 2, dit betreffen 'nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Door de voorgenomen ontwikkelingen in de wijk gaan nestlocaties verloren. Door renovatiewerkzaamheden aan het dak worden immers voortplantingsplaatsen aangetast. Bij sloop en nieuwbouw worden voortplantingsplaatsen en essentiële leefgebieden aangetast. Met de aantasting van nestlocaties en/of essentieel leefgebied van de huismus, worden daarom verbodsbepalingen overtreden, zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is ontheffing noodzakelijk.

Tabel 3.1: Huismusnesten in spoedlocaties Patrimonium

Adres	Envelop	Nest(en)	Adres	Envelop	Nest(en)
Bart Poesiastraat 1	2	1	Doctor Colijnstraat 66	4	2
Bart Poesiastraat 3	2	1	Meester Heemskerkstraat 64	4	1
Bart Poesiastraat 4	2	1	Meester Heemskerkstraat 27	4	1
Doctor de Visserstraat 26	2	1	Meester Heemskerkstraat 29	4	2
Doctor de Visserstraat 6	2	1	Meester Heemskerkstraat 31	4	1
Klaas Katerstraat 17	2	1	Meester Heemskerkstraat 38	4	1
Klaas Katerstraat 21	2	1	Meester Heemskerkstraat 40	4	1
Klaas Katerstraat 27	2	1	Meester Heemskerkstraat 42	4	1
Klaas Katerstraat 29	2	1	Meester Heemskerkstraat 49	4	1
Klaas Katerstraat 31	2	1	Meester Heemskerkstraat 52	4	1
Klaas Katerstraat 33	2	1	Meester Heemskerkstraat 54	4	3
Klaas Katerstraat 35	2	1	Meester Heemskerkstraat 56	4	4
Klaas Katerstraat 45	2	1	Meester Heemskerkstraat 58	4	3
Klaas Katerstraat 49	2	2	Meester Heemskerkstraat 60	4	1
Klaas Katerstraat 59	2	1	Meester Heemskerkstraat 62	4	3
Klaas Katerstraat 63	2	2	Aart de Gelderstraat 10	5	2
Klaas Katerstraat 65	2	2	Aart de Gelderstraat 12	5	1
Klaas Katerstraat 95	2	1	Aart de Gelderstraat 17	5	1
Klaas Katerstraat 97	2	1	Aart de Gelderstraat 19	5	1
Klaas Katerstraat 99	2	1	Aart de Gelderstraat 21	5	1
Doctor Colijnstraat 38	4	1	Aart de Gelderstraat 6	5	1
Doctor Colijnstraat 54	4	1	Gerard de Laressesstraat 2	5	1
Doctor Colijnstraat 56	4	1	Gerard de Laressesstraat 4	5	1
Doctor Colijnstraat 58	4	1	Gerard de Laressestraat 2	5	1
Doctor Colijnstraat 60	4	3	Gerard de Laressestraat 4	5	1
Doctor Colijnstraat 62	4	1	Gerard de Laressestraat 6	5	1
Doctor Colijnstraat 64	4	1			

De ontwikkeling van het Franse Gat betreft een relatief grootschalige ingreep, dat een effect kan hebben op de populatie van de wijk en die van heel Veenendaal. Voor de categorie soorten habitatrichtlijn (artikel 3.1 Wnb) geldt dat een ontheffingsaanvraag (op grond van artikel 3.3, lid 4) wordt beoordeeld aan de hand van de volgende aspecten:

- aanwezigheid van een geldig wettelijk belang;
- geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- geen sprake van verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

In dergelijke gevallen beoordeelt het bevoegd gezag of sprake is van een geldig wettelijk belang. Voor een ontwikkeling van een wijk als het Franse Gat zal onderbouwd moeten worden dat sprake is van (één van) de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid (belang 1, artikel 3.3, lid 4, onderdeel b, Wnb);
- ter bescherming van flora en fauna (belang 4, artikel 3.3, lid 4, onderdeel b, Wnb).

Met een goede beschrijving van de noodzaak voor de gebiedsontwikkeling van het Franse Gat, een gefaseerde aanpak en met het treffen van planningtechnische maatregelen, kan aangetoond worden dat er geen andere bevredigende oplossing is. Door het nemen van goede compenserende en mitigerende maatregelen, kan voorkomen worden dat er sprake zal zijn van een verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus. Sterker nog, in de wijk zijn mogelijkheden om het nog aantrekkelijker voor de huismus te maken. Voor de huismus geldt dat bij renovatiewerkzaamheden het betrekkelijk makkelijk is te compenseren voor verlies aan nestlocaties. Bij sloop en nieuwbouw dient, naast nestlocaties en een gefaseerde aanpak, ook aandacht besteed te worden aan de groene ruimte (tuinen, openbaar groen) om zodanig voldoende leefgebied te kunnen garanderen. Om aanspraak te kunnen maken op het belang 'bescherming van flora- en fauna', dient het project een duidelijke plus te hebben voor de betreffende beschermde soorten. Dit is ook de insteek voor de integrale, gebiedsgerichte aanpak van het Franse Gat. De aanpak kan geborgd worden middels een soortmanagementplan. Een ontheffing wordt dan ook verleendbaar geacht. Het is hierbij de vraag of een gebiedsgerichte ontheffing al op korte termijn mogelijk is of dat per fase een ontheffing aangevraagd moet worden. De meest geschikt aanpak hiervoor wordt momenteel besproken met provincie Utrecht.

3.2 Gierzwaluw

3.2.1 Nestlocaties

Het Franse Gat is naast een huismussenwijk ook een gierzwaluwwijk. De populatie en het aantal nesten is bepaald door het aantal laagvliegende dieren per deelgebied te tellen. Doordat laagvliegende dieren in meerdere deelgebieden kunnen komen, zal er sprake zijn van dubbele tellingen en daarmee betreft het aantal nesten dan ook een ruime schatting. Tevens zijn zoveel mogelijk nestlocaties in beeld gebracht. Dit door invliegers te spotten, sporen te zoeken (uitwerpselen) en door middel van het afspelen van geluid. Met deze methode zijn in totaal circa 266 nesten aanwezig in het Franse Gat. Deze nesten bevinden zich in 122 woningen.

De invliegopeningen die toegang bieden tot de nestlocaties betreffen allen overhangende dakpannen (kantpannen), dakgoten en daklijsten. De ruimten onder zadeldaken zijn typische nestplekken voor de gierzwaluw. In figuur 3.2 zijn de nestlocaties van de gierzwaluw in kaart gebracht. In bijlage 4 is een tabel opgenomen met alle adressen waar nesten van de gierzwaluw bevinden.

De concentratie aan nesten is het hoogste bij de rijtjeshuizen in het noorden en oosten van het plangebied. Straten met veel gierzwaluwnesten zijn bijvoorbeeld:

- Adriaen van Ostadelaan;
- Dr. de Visserstraat;
- Ferdinand Bolstraat;
- Govert Flinckstraat;
- Jan Steenstraat;
- Jan van Goyenstraat;
- Patrimoniumlaan;
- Paulus Potterstraat;
- Talmaplein;
- Talmastraat.

Figuur 3.2 Gierzwaluwnesten in het Franse Gat. In totaal zijn 266 nestlocaties vastgesteld.

3.2.2 Essentieel leefgebied

De gierzwaluw kent geen specifiek foerageergebied dat essentieel is voor het behoud van de functionaliteit van de nesten. Ze trekken naar plekken waar veel voedsel te vinden is. In de regel foerageren gierzwaluwen binnen 8 kilometer van hun nestplaats. Ze jagen tot op grote hoogte naar insecten. Daar vangen ze insecten uit de lucht met hun grote snavelopening, waarbij ze snelheden tot 120 km/uur kunnen bereiken. Per dag kunnen ze wel tienduizenden insecten verorberen (bron: kennisdocument BIJ12).

3.2.3 Spoedlocaties Patrimonium

Van de spoedlocaties van Patrimonium zijn in envelop 2, 4 en 5 gierzwaluwnesten aanwezig, in totaal zijn in 19 woningen 29 nestlocaties aanwezig. In envelop 1 staat alleen een appartementencomplex, waar geen gierzwaluwen in nestelen. Het lijkt hier ook geheel te ontbreken aan geschikte nestlocaties. Met name envelop 5 zijn betrekkelijk veel nesten aanwezig. Het gros van de nestlocaties bevindt zich echter buiten de spoedlocaties. In onderstaande tabel staan per envelop de locaties en aantal gierzwaluwnesten.

Tabel 3.2: Gierzwaluwnesten in spoedlocaties Patrimonium

Adres	Envelop	Nest(en)
Bart Poesiastraat 1	2	2
Doctor de Visserstraat 26	2	1
Bart Poesiastraat 2	2	1
Klaas Katerstraat 29	2	1
Klaas Katerstraat 35	2	1
Klaas Katerstraat 63	2	3
Klaas Katerstraat 65	2	1
Doctor de Visserstraat 36	2	1
Klaas Katerstraat 99	2	1
Klaas Katerstraat 75	2	1
Doctor Colijnstraat 66	4	3
Meester Heemskerkstraat 48	4	1
Meester Heemskerkstraat 50	4	1
Aart de Gelderstraat 11	5	1
Aart de Gelderstraat 16	5	1
Aart de Gelderstraat 18	5	2
Adriaen van Ostadelaan 34	5	2
Gerard Terborchstraat 1	5	4
Gerard Terborchstraat 2	5	1

3.2.4 Effecten

De gierzwaluw betreft een soort die op grond van de Wet natuurbescherming valt onder de categorie Vogelrichtlijn (artikel 3.1). Onder de Wet natuurbescherming wordt (net als onder de voormalige Flora- en faunawet) gebruik gemaakt van de 'lijst jaarrond beschermde vogelnesten'. Op grond van deze lijst hebben nesten van de gierzwaluw een jaarrond beschermde status. De gierzwaluw valt onder categorie 2, dit betreffen 'nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Door de voorgenomen ontwikkelingen in de wijk gaan nestlocaties verloren. Door renovatiewerkzaamheden aan het dak en door sloop en nieuwbouw projecten, worden immers voortplantingsplaatsen aangetast. Met deze aantasting worden verbodsbepalingen overtreden, zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is ontheffing noodzakelijk. De ontwikkeling van het Franse Gat betreft een relatief groot-schalige ingreep dat een effect kan hebben op de populatie van de wijk en die van heel Veenendaal. Voor de categorie soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.1 Wnb) geldt dat een ontheffingsaanvraag (op grond van artikel 3.3, lid 4) wordt beoordeeld aan de hand van de volgende aspecten:

- aanwezigheid van een geldig wettelijk belang;
- geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- geen sprake van verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

In dergelijke gevallen beoordeelt het bevoegd gezag of sprake is van een geldig wettelijk belang. Voor een ontwikkeling van een wijk als het Franse Gat zal onderbouwd moeten worden dat sprake is van (één van) de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid (belang 1, artikel 3.3, lid 4, onderdeel b, Wnb);
- ter bescherming van flora en fauna (belang 4, artikel 3.3, lid 4, onderdeel b, Wnb).

Met een goede beschrijving van de noodzaak voor de gebiedsontwikkeling van het Franse Gat, een gefaseerde aanpak en met het treffen van planningtechnische maatregelen, kan aangetoond worden dat er geen andere bevredigende oplossing is. Door het nemen van goede compenserende en mitigerende maatregelen kan voorkomen worden dat er sprake zal zijn van een verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw. Sterker nog, in de wijk zijn mogelijkheden om het nog aantrekkelijker voor de gierzwaluw te maken.

Om aanspraak te kunnen maken op het belang 'bescherming van flora- en fauna', dient het project een duidelijke plus te hebben voor de betreffende beschermde soorten. Dit is ook de insteek voor de integrale, gebiedsgerichte aanpak van het Franse Gat. De aanpak kan geborgd worden in een soortmanagementplan. Een ontheffing wordt dan ook verleendbaar geacht. Het is hierbij de vraag of een gebiedsgerichte ontheffing al op korte termijn mogelijk is of dat per fase een ontheffing aangevraagd moet worden. De beste aanpak hiervoor wordt momenteel besproken met de provincie.

Voor de gierzwaluw geldt dat bij renovatiewerkzaamheden en bij sloop-/nieuwbouwprojecten het betrekkelijk makkelijk is te compenseren voor het verlies aan nestlocaties. Bij renovaties kunnen nestkasten worden ingebouwd zonder een verlies aan de isolerende werking van de muur. Ook kunnen (tijdelijke) kasten opgehangen worden aan gevels. Bij nieuwbouw kunnen op eenvoudige wijze inbouwvoorzieningen gerealiseerd worden. Tevens kan met simpele aanpassingen denruimten onder daken en in dakgoten geschikt en toegankelijk gemaakt worden. Het doden of verwonden van gierzwaluwen kan eenvoudig voorkomen worden door te werken in de periode waar gierzwaluwen afwezig zijn. Of in die periode de nestlocaties ongeschikt te maken. De dieren trekken in de nazomer weer naar Afrika. Door een gefaseerde aanpak en met goede maatregelen zijn negatieve effecten op individuen en op wijk- en populatie-niveau uit te sluiten.

4 Resultaten vleermuisonderzoek

4.1 Soorten en functies

Uit het onderzoek blijkt dat in tegenstelling tot huismussen en gierzwaluwen er relatief weinig vleermuizen te vinden zijn in het Franse Gat. De vleermuisactiviteit in de wijk is als laag te bestempelen. In het Franse Gat zijn vier vleermuissoorten waargenomen, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de laatvlieger en rosse vleermuis. Dit zijn gebruikelijke soorten om tegen te komen in een woonwijk aan de rand van een stad. Er zijn verblijfplaatsen aangetroffen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Deze soorten foerageren samen met enkele laatvliegers in de wijk. De rosse vleermuis is enkel overvliegend waargenomen.

Andere soorten zijn in geen van de ruim 60 inventarisaties waargenomen. Op basis van het onderzoek zijn dan ook geen andere soorten aanwezig in het Franse Gat. Dit komt overeen met bestaande verspreidingsgegevens (NDFF). Hieruit blijkt dat in het Franse Gat alleen waarnemingen bekend zijn van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Binnen de stedelijke omgeving van Veenendaal zijn daarnaast nog enkele waarnemingen bekend van de rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze soorten zijn waargenomen langs de randen van de bebouwde kom en ter hoogte van de spoorlijn. In de omgeving van Veenendaal (in het buitengebied) zijn daarnaast nog waarnemingen bekend van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. Dit zijn soorten die vooral gebonden zijn aan bosrijke omgeving en kleinschalig landschap en niet in stedelijk gebied verwacht worden.

4.2 Verblijfplaatsen en populaties

4.2.1 Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is, zoals verwacht, de meest algemene soort in het Franse Gat. De aantallen vleermuizen en verblijfplaatsen zijn echter betrekkelijk laag in de wijk. Het aantal dieren in een gebied is sterk afhankelijk van het voedselaanbod (kennisdocument gewone dwergvleermuis BIJ12). Toch wordt de wijk naar schatting gebruikt door zestig tot enkele honderden gewone dwergvleermuizen. Dit komt met name door de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats. In augustus zijn rondom het appartementencomplex 'Het Hooge Zicht' aan de Thorbeckesingel circa 40 à 50 zwermende dieren gespot. Het appartementencomplex heeft 6 verdiepingen. De dieren zwermde op twee verschillende plekken van het pand (de noord en zuidkant, zie rode stippen in figuur 4.1). De zwermende vleermuizen concentreerden zich rondom dilatievoegen van de bovenste drie verdiepingen (zie beelden in figuur 4.2). Dilatievoegen in dergelijke complexen zijn bekend als geschikte overwinteringsplekken voor grotere groepen overwinterende dwergvleermuizen. Verblijfplaatsen van groepen van minimaal enkele tientallen dieren zijn te kenschetsen als massaverblijfplaatsen. Het aantal dieren is ingeschat op basis van beeldmateriaal van de warmtecamera. Het is echter niet bekend hoeveel dieren daadwerkelijk overwinteren in het complex. Dit kan liggen tussen de enkele tientallen tot honderden dieren.

Er zijn geen kraamverblijven aangetroffen in de wijk. Kraamverblijven zouden zeker opgemerkt moeten zijn met de geleverde onderzoeksinspanning (route van 2 à 2,5 km, dat wil zeggen een route van circa 10 min met de fiets). Dit komt, omdat de dieren bij kraamverblijfplaatsen langere tijd zwermgedrag vertonen rondom hun kraamverblijfplaats.

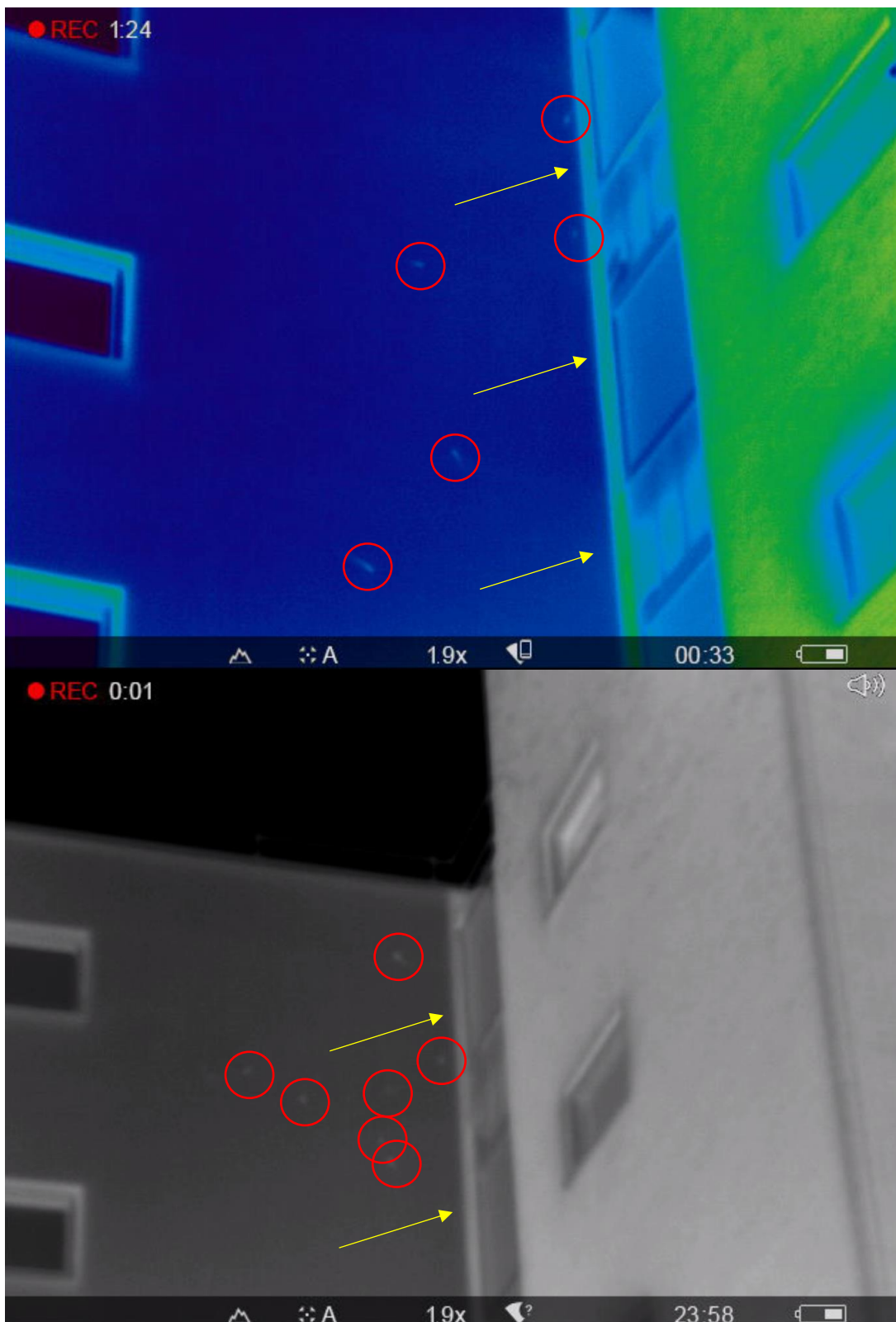
Uit verschillende gemeentebrede onderzoeken blijkt dat kraamverblijven met name in het buitengebied en de randen van stedelijk gebied liggen. Binnen de stedelijke omgeving worden betrekkelijk minder kraamverblijfplaatsen aangetroffen. De gedachte hierbij is dat het verstedelijkte gebied vooral gebruikt wordt door mannetjes van de gewone dwergvleermuis. De netwerken van kraamgroepen zijn via de massawinterverblijfplaatsen aan elkaar verbonden. In tegenstelling tot massawinterverblijfplaatsen zijn geen kraamverblijven aangetroffen in de wijk. Deze zullen zich in andere delen van Veenendaal bevinden.

Er zijn 49 zomerverblijfplaatsen vastgesteld in de wijk. Hier zijn dieren in- of uitvliegend waargenomen of dieren aangetroffen die de dakranden aantikken of duidelijk zwermgedrag vertoonden. In de meeste gevallen verblijven hier individuen. In 11 verblijfplaatsen ging het om meerdere (2 à 3) dieren. Van de gewone dwergvleermuis is bekend dat mannetjes individueel of in kleine groepjes van enkele exemplaren verblijven. In bijlage 4 is een tabel opgenomen met alle adressen waar de vastgestelde verblijfplaatsen van vleermuizen zich bevinden.

Met betrekking tot paarverblijfplaatsen worden veelal baltsende mannetjes geïventariseerd. Mannetjes van de gewone dwergvleermuis maken baltsvluchten om vrouwtjes te lokken naar hun verblijfplaatsen om daar te paren. Uit de inventarisaties blijkt dat het maximaal aantal waargenomen baltsende dieren 66 betreft. Hier kunnen dubbele tellingen bij zitten, maar er kunnen ook enkele gemist zijn. Derhalve is het veilig om te stellen dat er tussen de 60 à 100 individuele verblijfplaatsen aanwezig zijn in de wijk. Van deze verblijfplaatsen kan uitgegaan worden dat ze functioneren als zomerverblijf, paarverblijf en mogelijk als overwinteringsverblijf voor solitaire dieren tot enkele individuen.

Figuur 4.1 Vastgestelde zomer- en/of paarverblijven van de gewone dwergvleermuis (oranje stippen), massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (rode stippen) en paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis (paarse stippen)

Figuur 4.2 Screenshots van opnames van de warmtecamera. Rood omcirkeld zijn zwermende vlemuizen, de gele pijlen geven de dilatievoeg aan.

4.2.2 Ruige dwergvleermuis

Er zijn vier paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen in het noordwesten van het plangebied (zie figuur 4,1). Drie paarverblijven zijn aanwezig op de 4^e verdieping van de flat 'Oranje Toren' in het noorden van het plangebied. Waarschijnlijk betreffen dit verschillende paarverblijfplaatsen van een enkel mannetje. Een ander paarverblijf bevindt zich onder een kantpan aan de Jan van Goyenstraat 1.

4.2.3 Laatvlieger

Er zijn geen verblijfplaatsen van de laatvlieger vastgesteld. Wel zijn op verschillende avonden enkele foeragerende dieren aangetroffen. Er zijn maximaal drie dieren op een avond waargenomen. De laatvliegers foerageerden voornamelijk boven het parkje tussen de Adriaan van Ostadelaan en de Doctor Colijnstraat, in het midden van het plangebied. Ze foerageerden daar kortstondig (circa 15-20 minuten), waarna ze wegvlogen richting ander foerageergebied. Het foerageergebied van laatvliegers bevindt zich meestal tussen de 1 en 5 km vanaf hun verblijfplaatsen. Aanwezigheid van foeragerende dieren betekent dus niet direct dat er verblijfplaatsen aanwezig zijn in de directe omgeving. Het intensievere onderzoek naar de spoedlocaties van Patrimonium (1, 2, 4 en 5) hebben aangetoond dat daar geen verblijfplaatsen van laatvliegers aanwezig zijn. Het wijkbrede onderzoek kan echter niet geheel uitsluiten dat er enkele individuele zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger aanwezig zijn in het Franse Gat. Aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen kan wel worden uitgesloten, op basis van de lage aantallen laatvliegers (1, 2 en op twee avonden 3 exemplaren). (Kraam)groepen van de laatvlieger bestaan meestal uit enkele tientallen dieren (bron: zoogdiervereniging).

4.2.4 Rosse vleermuis

De rosse vleermuis vloog op twee avonden hoog over de wijk, van oost naar west. Er zijn geen indicaties voor verblijfplaatsen.

4.3 **Foerageergebieden en vliegroutes**

Er zijn geen belangrijke foerageergebieden aanwezig in het Franse Gat. De meeste gewone dwergvleermuizen foerageerden diffuus langs de bomen, opgaande beplanting, gebouwen, in de tuinen en boven de groenpercelen. Er zijn geen plekken aan te wijzen waar veel dieren foerageerden. Wel was meer vleermuisactiviteit in de straten met groene (voor)tuinen en inheemse en grotere bomen. Straten met uitheemse en kleinere bomen en veel verharding waren beduidend minder in trek als jachtgebied. De laatvliegers foerageerden slechts kortstondig boven het parkje tussen de Adriaan van Ostadelaan en de Doctor Colijnstraat.

Er zijn ook geen eenduidige vliegroutes vastgesteld in het plangebied. Wat wel opviel was dat vleermuizen in de loop van de avond en nacht trokken vanuit het plangebied, richting het westen. In de loop van de avond en nacht werd de vleermuisactiviteit lager. Vanuit hun verblijfplaatsen trekken ze richting het westen waar kwalitatief hoogwaardig foerageergebied aanwezig is in de vorm van het kleinschalige cultuurlandschap en bos.

4.4 **Spoedlocaties Patrimonium**

Van de spoedlocaties van Patrimonium zijn alleen zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewond dwergvleermuis aanwezig. Deze verblijfplaatsen hebben mogelijk een overwinteringsfunctie voor de betreffende vleermuizen. Aanwezigheid van andere typen verblijfplaatsen of verblijfplaatsen van andere soorten is uitgesloten.

Ook in envelop 1 is aanwezigheid van verblijfplaatsen uitgesloten, deze zijn alleen aanwezig in envelop 2, 4 en 5. In totaal zijn hier 13 verblijfplaatsen aanwezig. Met name de Klaas Katerstraat in envelop 2 zijn relatief veel verblijfplaatsen aanwezig. Dit betreft ook een groene straat met woningen met diepe achtertuinen, hetgeen een aantrekkelijke omgeving vormt voor de gewone dwergvleermuis. In onderstaande tabel staat per envelop waar en hoeveel verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Tabel 4.1: Zomer/paarverblijven gewone dwergvleermuis in spoedlocaties Patrimonium

Adres	Envelop	Aantal vleermuizen in verblijf
Klaas Katerstraat 115	2	1
Klaas Katerstraat 23	2	1
Klaas Katerstraat 49	2	2
Klaas Katerstraat 63	2	1
Klaas Katerstraat 65	2	2
Klaas Katerstraat 75	2	1
Klaas Katerstraat 77	2	1
Meester Heemskerkstraat 48	4	1
Thorbeckesingel 79	4	1
Thorbeckesingel 88	4	1
Aart de Gelderstraat 11	5	1
Westersingel 59	5	1
Westersingel 91	5	1

4.5 Reikwijdte onderzoek

Er heeft zowel een wijkbreed onderzoek plaatsgevonden als intensiever onderzoek naar de spoedlocaties van Patrimonium. Onderzoek binnen de spoedlocaties zijn uitgevoerd conform de richtlijnen van het vleermuisprotocol. Dat betekent dat voldoende inspanning is geleverd om op woningniveau uitsluitel te geven over de aan- en afwezigheid van alle typen verblijfplaatsen en andere functies voor vleermuizen.

Het wijkbrede onderzoek is uitgevoerd in de geest van het vleermuisprotocol. Dit heeft onder andere betrouwbare informatie geleverd over de aanwezigheid van de soorten vleermuizen. Alleen de te verwachte soorten zijn aanwezig: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Het wijkbrede onderzoek:

- sluit uit:
 - aanwezigheid andere soorten;
 - aanwezigheid kraamverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en laatvlieger;
 - aanwezigheid essentieel foerageergebied en vliegroutes;
- geeft inzicht:
 - in de functie van de wijk voor vleermuizen;
 - geeft inzicht in populatie en verspreiding van de aanwezige vleermuissoorten;
 - in foerageergebieden en verbindingen.

Het wijkbrede onderzoek geeft geen uitsluitel over aan- of afwezigheid individuele verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis op gebouwniveau. Ook geeft het geen uitsluitel over de mogelijke aanwezigheid van maximaal enkele individuele verblijfplaatsen van de laatvlieger. Het onderzoek heeft zich gericht op de bebouwing in het Franse Gat. Het geeft geen uitsluitel over eventuele verblijfplaatsen in boomholtes van bomen op priveterrein, het

schoolgebouw van het Rembrandt College en de grotere panden aan de Kerkwijk. Deze konden niet in voldoende mate geïnventariseerd worden.

4.6 Effecten wijkvernieuwing

Als gevolg van de aanpak van de wijk het Franse Gat zullen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetast worden. Het gaat hierbij enkel om zomer- en paarverblijven van solitaire dieren of groepjes van 2 à 3 mannetjes. Het massawinterverblijf bevindt zich in een betrekkelijk nieuw gebouw en zal niet aangetast worden. Hetzelfde geldt voor de paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis in de Oranje Toren. Wel zal waarschijnlijk een enkele paarverblijfplaats van deze soort aangetast worden (Jan van Goyenstraat 1). Met betrekking tot de laatvlieger zullen worst case enkele individuele verblijfplaatsen worden aangetast. Belangrijk foerageergebied en vliegroutes zijn niet aanwezig. Met de aantasting van verblijfplaatsen worden verbodsbepalingen, zoals genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming, overtreden.

Voor de categorie soorten habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb) geldt dat een ontheffingsaanvraag (op grond van artikel 3.8, lid 5) wordt beoordeeld aan de hand van de volgende aspecten:

- aanwezigheid van een geldig wettelijk belang;
- geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- geen afbreuk aan streven om gunstige staat van instandhouding van populaties te laten voortbestaan.

In dergelijke gevallen beoordeelt het bevoegd gezag of sprake is van een geldig wettelijk belang. Voor een ontwikkeling van een wijk als het Franse Gat zal onderbouwd moeten worden dat sprake is van (één van) de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (artikel 3.8, lid 5, onderdeel b onder 3 Wnb);
- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats (artikel 3.8, lid 5, onderdeel b onder 1, Wnb).

Met een goede beschrijving van de noodzaak voor de gebiedsontwikkeling van het Franse Gat, een gefaseerde aanpak en met het treffen van planningtechnische maatregelen, kan aangetoond worden dat er geen andere bevredigende oplossing is. Door het nemen van goede compenserende en mitigerende maatregelen kan voorkomen worden dat er sprake zal zijn van een verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Sterker nog, in de wijk zijn mogelijkheden om het nog aantrekkelijker voor deze vleermuissoorten te maken. Om aanspraak te kunnen maken op het belang 'bescherming van wilde flora- en fauna', dient het project een duidelijke plus te hebben voor de betreffende vleermuizen. Dit is ook de insteek voor de integrale, gebiedsgerichte aanpak van het Franse Gat. De aanpak kan geborgd worden in een soortmanagementplan. Een ontheffing wordt dan ook verleendbaar geacht. Het is hierbij de vraag of een gebiedsgerichte ontheffing al op korte termijn mogelijk is of dat per fase een ontheffing aangevraagd moet worden. De beste aanpak hiervoor wordt momenteel besproken met de provincie.

De aantasting van verblijfplaatsen kan betrekkelijk eenvoudig worden opgevangen. Door natuurinclusief te renoveren en met natuurinclusieve nieuwbouw, kunnen op eenvoudige wijze nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gecreëerd. Denk hierbij aan het toegankelijk en geschikt maken van spouwruimten en de ruimte onder daken en bij

renovatie het inbouwen van vleermuiskasten. Met een gefaseerde aanpak kunnen effecten op wijkniveau voorkomen worden. De dieren kunnen dan immers binnen de directe omgeving uitwijken naar andere verblijfplaatsen. Na realisatie van nieuwbouw of na renovatie kunnen de vleermuizen weer terugkeren. Het verwonden en doden van vleermuizen kan ook voorkomen worden. Dit kan gedaan worden door het tijdig ongeschikt maken van (potentiele) verblijfplaatsen, zorgen voor ecologische begeleiding tijdens de werkzaamheden en door rekening te houden met de kwetsbare perioden van vleermuizen. Vleermuizen zijn honkvast, maar ze hebben een netwerk van verblijfplaatsen waartussen ze regelmatig kunnen verhuizen. Daarom kan het beste standaard worden uitgegaan dat in alle panden die geschikt zijn ook daadwerkelijk vleermuizen kunnen zitten. Door standaard mitigerende maatregelen te nemen, voorkom je in alle gevallen dat vleermuizen verwond of gedood worden.

Daarnaast biedt de wijkgerichte aanpak kansen om het Franse Gat ook aantrekkelijker te maken als foerageergebied voor vleermuizen. Vanwege klimaatverandering zal er vergroend gaan worden in de wijk en zullen op meer plekken waterbergingsmogelijkheden komen. Verharding in de openbare ruimte zal plaats maken voor groen. Daarnaast zullen particulieren en bewoners geïnspireerd en gestimuleerd worden om hun terreinen en tuinen te vergroenen. Door de juiste keuzes te maken in het type groen en de wijze waarop dit beheerd wordt zal dit een enorme stimulans kunnen zijn voor de biodiversiteit in de wijk. Hiervan zullen ook zeker de vleermuizen van profiteren.

5 Conclusies

Er zijn in totaal 330 nestlocaties van de huismus vastgesteld en 266 nestlocaties van de gierzwaluw. Het essentieel leefgebied voor de huismus wordt met name gevormd door de groene tuinen en de laanbeplanting. Tijdens het wijkbrede onderzoek zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis aangetroffen. Van de gewone dwergvleermuis is een massawinterverblijfplaats aanwezig in het relatief nieuwe appartementencomplex 'Het Hooge Zicht'. Daarnaast zijn 49 zomerverblijfplaatsen vastgesteld die ook kunnen functioneren als paarverblijf en voor de overwintering van individuen tot enkele dieren. Van de ruige dwergvleermuis zijn vier paarverblijven aanwezig. Van de laatvlieger zijn hoogstens enkele exemplaren foeragerend aangetroffen en de rosse vleermuis is alleen overvliegend waargenomen. Mogelijk zijn enkele individuele verblijfplaatsen van de laatvlieger aanwezig. Er zijn geen essentiële foerageergebieden of vliegroute aanwezig in de wijk. De aanwezige vleermuizen trekken in de loop van de avond en nacht richting het kleinschalige natuurlandschap en bosrijke gebieden ten westen en zuiden van het Franse Gat.

Voor een aantal spoedlocaties van Patromonium is intensiever onderzoek uitgevoerd dat uitsluitend geeft over het aantal nesten/verblijven en locatie op woningniveau. Van deze spoedlocatie zijn in envelop 2, 4 en 5 aanwezig: huismusnesten, gierzwaluwnesten, zomer- en paarverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis.

Met de ontwikkelingen in het Franse Gat zullen nestlocaties en verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en gewone- en ruige dwergvleermuis en mogelijk van de laatvlieger aangetast worden. Hiervoor is een ontheffing van verbodsbepalingen artikel 3.1, lid 2 en artikel 3.5, lid 4 uit de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Met een natuurinclusieve en gebiedsgerichte aanpak kan de wijk nog aantrekkelijk worden voor deze soorten en kan de gunstige staat van instandhouding geborgd worden. Gelet op het belang van de gebiedsontwikkeling, de afwegingen die hierbij gemaakt zijn en de gefaseerde aanpak en de mogelijkheid tot het nemen van goede maatregelen, wordt een ontheffing verleenbaar geacht. Het is hierbij de vraag of een gebiedsgerichte ontheffing al op korte termijn mogelijk is of dat per fase een ontheffing aangevraagd moet worden. De beste aanpak hiervoor kan het beste bepaald worden in overleg met provincie Utrecht.

Bijlage 1 Foto-impressies Franse Gat

Woonstoren (nieuwbouw)

Portiekflat met groenzone

Typerende rijtjeshuizen

Etagewoningen

Typerende rijtjeshuizen

Schoolgebouw

Kerkgebouw

Nieuwbouw etagewoningen

Groenplantsoen

Particuliere rijtjeshuizen

Twee-onder-een kap woningen

Twee-onder-een kap woningen

Alleenstaande woningen

Patrimoniumstraat

Patrimoniumstraat

Winkelgebied

Alleenstaande woningen

Portiekwoningen

Bestandsnaam: SWNL0222208 Plan van Aanpak Franse Gat mbt huismus,
gierzwaluw en vleermuizen.docx
Map: Z:\Ecologie Zuid\Gijs\Veenedaal\franse gat
Sjabloon: C:\Users\p625750\AppData\Roaming\Microsoft\Templates\Normal.dot
m
Titel:
Onderwerp:
Auteur: Gijs Meijer
Trefwoorden:
Opmerkingen:
Aanmaakdatum: 8-3-2018 13:40:00
Wijzigingsnummer: 15
Laatst opgeslagen op: 8-3-2018 16:22:00
Laatst opgeslagen door: Meijer, Gijs
Totale bewerkingstijd: 83 minuten
Laatst afgedrukt op: 29-4-2019 20:55:00
Vanaf laatste volledige afdruk
Aantal pagina's: 16
Aantal woorden: 4.124 (ong.)
Aantal tekens: 22.687 (ong.)

Bijlage 2 Woningaanbod Patrimonium Woonservice Franse Gat

Franse gat gebiedsvisie – (project)enveloppen

VVE Complexen

- David Teniersplein 12-94
- Jan Steenlaan 41-61I en 63I en 63II
- **Slotemaker de Bruineplein 2-20**
VvE Matisse, 100% uitponden, nog 9 in verhuur
- **Slotemaker de Bruineplein 36-97 (parkeren)**
VvE Matisse parkeren

A: Rembrandtlaan 17-27

Dit is een verkoopcomplex en er is nog 1 van de 6 woningen in verhuur.

B: David Tenierslaan 6

Dit betreft een woonzorg locatie.

C: David Tenierslaan 132-158

VvE 't Penseel, 100% verhuur.

D: Thorbeckesingel 1-60

Deze galerijflat is reeds gerenoveerd.

E: Adriaen van Ostadelaan 60-76

Dit woonblok was bestemd voor verkoop, van de 9 woningen is er 1 verkocht. Deze locatie is mogelijk geschikt voor het IKC, de verkoop van andere woningen is daarom voorlopig gestaakt in dit complex.

F: Dr. Colijnstraat 17-37D

VvE Renoir, 100% verhuur.

G: Volkstuinen

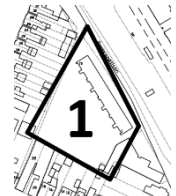

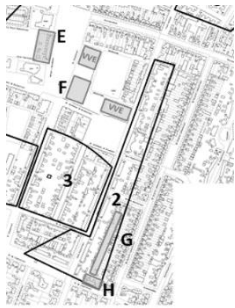

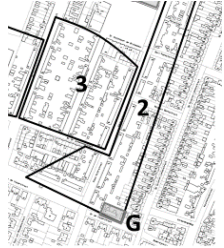

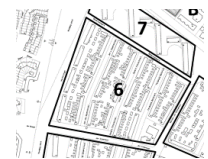
Deze volkstuinen worden separaat verhuurd.

H: Dr. De Visserstraat 6-12

Dit is een verkoopcomplex en er zijn nog 3 van de 4 woningen in verhuur.

I: Joop den Uylhof 14-16

Twee eengezinswoningen bouwjaar 2011 bestemd voor verkoop.

Envelop 1		Technisch cluster 1008440	Adressen Rembrandtlaan 1-15II	Type Portieketage	Aantal woningen 24
		Totaal			24
Envelop 2		Technisch cluster 1008200	Adressen Klaas Katerstraat 5-23	Type Eengezins	Aantal woningen 10
		1006190	Klaas Katerstraat 25-63	Eengezins	20
		1008100	Bart Poesiastraat 1-4	Eengezins	4
		1006550 (deel)	Klaas Katerstraat 65-139, 82-96	Eengezins	46
		1006580	Dr. de Visserstraat 14-36	Eengezins	12
		1008290	Dr. de Visserstraat 6-12	Eengezins	3
		Totaal			95
Envelop 3		Technisch cluster 1006550 (deel)	Adressen Klaas Katerstraat 38-80	Type Eengezins	Aantal woningen 22
		1008110	W.C. Beeremanstraat 1-43, 2-52	Eengezins	48
		1008130 (deel)	Dr. Colijnstraat 57-107	Eengezins	26
		Totaal			96
Envelop 4		Technisch cluster 1008130 (deel)	Adressen Dr. Colijnstraat 32-66	Type Eengezins	Aantal woningen 18
		1008170	Mr. Heemskerkstraat 17-55, 26-64	Eengezins	40
		1008480	Thorbeckesingel 61-108	Portieketage	48
		Totaal			106
Envelop 5		Technisch cluster 1016110 (deel)	Adressen Adriaen van Ostadelaan 34-50	Type Eengezins	Aantal woningen 9
		1016180	Gerard Terborchstraat 1-17, 2-24	Eengezins	21
		1016170	Gerard de Lairessestraat 2-14	Eengezins	7
		1016100	Aart de Gelderstraat 1-23, 2-32	Eengezins	28
		1025100	Aart de Gelderstraat 34-56	Eengezins	12
		1025440	Westersingel 37-59II	Portieketage	36
		1025460	Westersingel 61-91II	Portieketage	48
		Totaal			161
Envelop 6		Technisch cluster 1016110 (deel)	Adressen Adriaen van Ostadelaan 2-30	Type Eengezins	Aantal woningen 15
		1016140	Ferdinand Bolstraat 1-32	Eengezins	32
		1016350	Ferdinand Bolstraat 34-42II	Benedenwoning, maisonnette	15
		1016190	Govert Flinckstraat 1-53, 2-52	Eengezins	53

		1016210	Jan van Goyenstraat 1-57, 2-60	Eengezins	59	
		1016320	Westersingel 1-35II	Benedenwoning, maisonnette	54	
		Totaal			228	
Envelop 7			Technisch cluster	Adressen	Type	Aantal woningen
		1016610	Rembrandtpark 18-24I, 42-48I, 66-72I	Benedenwoning, bovenwoning	24	
		1016700	Rembrandtpark 2-16III, 26-40III, 50-64III, 74-88III	Portieketage	128	
		Totaal			152	
Envelop 8			Technisch cluster	Adressen	Type	Aantal woningen
		1016110 (deel)	Adriaen van Ostadelaan 1-27	Eengezins	14	
		1008160 (deel)	Frans Halslaan 14-20	Eengezins	4	
		1016220	Jacob van Ruijsdaelstraat 1-23, 14-32	Eengezins	22	
		1016250	Meindert Hobbemastraat 1-21, 14-28	Eengezins	19	
		1016270	Rembrandtlaan 57-71	Eengezins	8	
		1016280	Rembrandtlaan 73-79	Eengezins	4	
		1016330	Jan Steenlaan 6-24II	Benedenwoning, maisonnette	30	
		1016540	Jan Steenlaan 26-34II	Benedenwoning, maisonnette	15	
		1016460	Frans Halslaan 2-12II	Portieketage	18	
		1016480	Jacob van Ruijsdaelstraat 2-12II	Portieketage	18	
		1016490	Meindert Hobbemastraat 2-12II	Portieketage	18	
		Totaal			170	
Enevelop 9			Technisch cluster	Adressen	Type	Aantal woningen
		1008160 (deel)	Frans Halslaan 1-11	Eengezins	6	
		1008180	Jan Steenlaan 1-27	Eengezins	14	
		1008190	Jan Vermeerstraat 1-19, 2-12	Eengezins	16	
		1008220	Paulus Potterstraat 1-23, 2-20	Eengezins	22	
		Totaal			58	

Bijlage 3 Velddata

Bijlage 4 Resultaten nesten en verblijven in tabel

Adres	Envelop	Huismusnest	Gierzwaluwnest	Vleermuis (n)
Aart de Gelderstraat 10	5	2		
Aart de Gelderstraat 11	5		1	1
Aart de Gelderstraat 12	5	1		
Aart de Gelderstraat 16	5		1	
Aart de Gelderstraat 17	5	1		
Aart de Gelderstraat 18	5		2	
Aart de Gelderstraat 19	5	1		
Aart de Gelderstraat 21	5	1		
Aart de Gelderstraat 6	5	1		
Adriaen van Ostadelaan 1	8		6	
Adriaen van Ostadelaan 17	8		1	
Adriaen van Ostadelaan 27	8		1	
Adriaen van Ostadelaan 34	5		2	
Adriaen van Ostadelaan 52A				2
Adriaen van Ostadelaan 54			1	
Adriaen van Ostadelaan 64				1
Adriaen van Ostadelaan 76				1
Bart Poesiastraat 1	2	1	2	
Bart Poesiastraat 2	2		1	
Bart Poesiastraat 3	2	1		
Bart Poesiastraat 4	2	1		
Bergweg 14a		1		
Bergweg 16		2		
Bergweg 18		2		
Bergweg 19		1		
Bergweg 20		1		
Bergweg 21		1		
Bergweg 23		1		
Bergweg 26		2		
Bergweg 28		1		
Bergweg 42		1		
Bergweg 46		1		
Bergweg 7		1		
Bilderdijkstraat 17 of 19		1		
Da Costaplein 12			1	
Da Costaplein 2		1	1	
Da Costastraat 23		1		
Da Costastraat 6		1		
Da Costastraat 7		1		
David Tenierslaan (Oranjetoren)			3	1*
David Tenierslaan (Oranjetoren)				1*
David Tenierslaan (Oranjetoren)				1*
Doctor Colijnstraat 107	3	1		
Doctor Colijnstraat 30			3	
Doctor Colijnstraat 38	4	1		
Doctor Colijnstraat 39			2	
Doctor Colijnstraat 47		1		
Doctor Colijnstraat 49		1		
Doctor Colijnstraat 51		1		
Doctor Colijnstraat 53	3	2		1
Doctor Colijnstraat 54	4	1		
Doctor Colijnstraat 56	4	1		
Doctor Colijnstraat 58	4	1		
Doctor Colijnstraat 60	4	3		
Doctor Colijnstraat 61	3	2		
Doctor Colijnstraat 62	4	1		
Doctor Colijnstraat 63	3	2		
Doctor Colijnstraat 64	4	1		
Doctor Colijnstraat 66	4	2	3	
Doctor Colijnstraat 85		1		
Doctor Colijnstraat 87	3	1		
Doctor Colijnstraat 89	3	2		
Doctor Colijnstraat 91	3	1		
Doctor Colijnstraat 95	3	1		
Doctor de Visserstraat 13		2	1	
Doctor de Visserstraat 2		1		
Doctor de Visserstraat 26	2	1	1	
Doctor de Visserstraat 3		1		
Doctor de Visserstraat 36	2		1	
Doctor de Visserstraat 37		1		
Doctor de Visserstraat 38			2	
Doctor de Visserstraat 41			2	
Doctor de Visserstraat 43			2	

Adres	Envelop	Huismusnest	Gierzwaluwnest	Vleermuis (n)
Doctor de Visserstraat 45		2	2	
Doctor de Visserstraat 47		2	2	
Doctor de Visserstraat 48		1		
Doctor de Visserstraat 49		2		
Doctor de Visserstraat 51		1		
Doctor de Visserstraat 6	2	1		
Doctor Kuiperstraat 12		1		
Doctor Kuiperstraat 14		1		
Doctor Kuiperstraat 2		1		
Doctor Kuiperstraat 24			1	
Ferdinand Bolstraat 2	6	1		
Ferdinand Bolstraat 15	6		1	
Ferdinand Bolstraat 16	6		1	
Ferdinand Bolstraat 17	6		1	
Ferdinand Bolstraat 18	6		2	
Ferdinand Bolstraat 34	6	1		
Ferdinand Bolstraat 38	6	1		
Ferdinand Bolstraat 4	6	1		
Ferdinand Bolstraat 42	6		4	1
Ferdinand Bolstraat 8	6	1		
Frans Halslaan 21			1	
Frans Halslaan 24			2	
Gerard de Lairessestraat 2	5	1		
Gerard de Lairessestraat 4	5	1		
Gerard de Lairessestraat 1			4	1
Gerard de Lairessestraat 13			4	
Gerard de Lairessestraat 2	5	1		
Gerard de Lairessestraat 4	5	1		
Gerard de Lairessestraat 6	5	1		
Gerard Doustraat 32			2	
Gerard Doustraat 3b			1	
Gerard Terborchstraat 1	5		4	
Gerard Terborchstraat 2	5		1	
Govert Flinckstraat 1	6		2	
Govert Flinckstraat 15	6		1	
Govert Flinckstraat 17	6		2	
Govert Flinckstraat 29	6	1		
Govert Flinckstraat 30	6	2		
Govert Flinckstraat 31	6	1		
Govert Flinckstraat 32	6	1		
Govert Flinckstraat 33	6	1		
Govert Flinckstraat 36	6		2	
Govert Flinckstraat 38	6		3	
Govert Flinckstraat 53	6		2	
Groen van Prinsterenstraat 7		1		
Jacob van Ruysdaelstraat 13	8	1		
Jacob van Ruysdaelstraat 14	8		3	
Jan Steenlaan 14	8		4	
Jan Steenlaan 16	8			
Jan Steenlaan 16	8	2	4	
Jan Steenlaan 18	8	1		
Jan Steenlaan 20	8	2		
Jan Steenlaan 22	8	2		
Jan Steenlaan 24	8	2	1	
Jan Steenlaan 26	8		1	
Jan Steenlaan 28	8			3
Jan Steenlaan 29			7	
Jan Steenlaan 34	8		6	2
Jan Steenlaan 39			1	
Jan Steenlaan 6	8		3	
Jan Steenlaan 63A				2
Jan van Goyenstraat 1	6	3	4	1*
Jan van Goyenstraat 11	6	2	5	
Jan van Goyenstraat 13	6		1	
Jan van Goyenstraat 16	6		2	
Jan van Goyenstraat 18	6		3	
Jan van Goyenstraat 2	6		2	
Jan van Goyenstraat 27	6		2	
Jan van Goyenstraat 28	6		2	
Jan van Goyenstraat 29	6		3	
Jan van Goyenstraat 30	6		3	
Jan van Goyenstraat 39	6		2	
Jan van Goyenstraat 40	6	2	3	

Adres	Envelop	Huismusnest	Gierzwalwnest	Vleermuis (n)
Jan van Goyenstraat 41	6		2	
Jan van Goyenstraat 42	6	2	2	
Jan van Goyenstraat 60	6		1	
Jan Vermeerstraat 1	9		1	
Kerkewijk 124				1
Kerkewijk 134A				1
Kerkewijk 176		2		
Keucheniusstraat 1		1		
Keucheniusstraat 11				
Keucheniusstraat 12		1		
Keucheniusstraat 14		1		
Keucheniusstraat 15		1		
Keucheniusstraat 16				1
Keucheniusstraat 23		1		
Keucheniusstraat 29			1	
Keucheniusstraat 30		2		
Keucheniusstraat 32				1
Keucheniusstraat 34		1		
Keucheniusstraat 39		1		
Keucheniusstraat 5		1		
Keucheniusstraat 39		1	1	
Klaas Katerstraat 101		1	1	2
Klaas Katerstraat 115	2			1
Klaas Katerstraat 12		1		
Klaas Katerstraat 14		1		
Klaas Katerstraat 17	2	1		
Klaas Katerstraat 18				1
Klaas Katerstraat 21	2	1		
Klaas Katerstraat 23	2			1
Klaas Katerstraat 24		1		
Klaas Katerstraat 27	2	1		
Klaas Katerstraat 29	2	1	1	
Klaas Katerstraat 31	2	1		
Klaas Katerstraat 32		1		
Klaas Katerstraat 33	2	1		
Klaas Katerstraat 35	2	1	1	
Klaas Katerstraat 38	3		3	
Klaas Katerstraat 45	2	1		
Klaas Katerstraat 49	2	2		2
Klaas Katerstraat 59	2	1		
Klaas Katerstraat 63	2	2	3	1
Klaas Katerstraat 65	2	2	1	2
Klaas Katerstraat 68	3	9	2	2
Klaas Katerstraat 70	3		2	1
Klaas Katerstraat 75	2		1	1
Klaas Katerstraat 77	2			1
Klaas Katerstraat 84		1		
Klaas Katerstraat 95	2	1		
Klaas Katerstraat 97	2	1		
Klaas Katerstraat 99	2	1	1	
Meester dokker Schokkinglaan 19		1		
Meester Heemskerkstraat 105		1		
Meester Heemskerkstraat 27	4	1		
Meester Heemskerkstraat 29	4	2		
Meester Heemskerkstraat 31	4	1		
Meester Heemskerkstraat 36			1	1
Meester Heemskerkstraat 38	4	1		
Meester Heemskerkstraat 4		1		
Meester Heemskerkstraat 40	4	1		
Meester Heemskerkstraat 42	4	1		
Meester Heemskerkstraat 48	4		1	1
Meester Heemskerkstraat 49	4	1		
Meester Heemskerkstraat 50	4		1	
Meester Heemskerkstraat 52	4	1		
Meester Heemskerkstraat 54	4	3		
Meester Heemskerkstraat 56	4	4		
Meester Heemskerkstraat 58	4	3		
Meester Heemskerkstraat 60	4	1		
Meester Heemskerkstraat 62	4	3		
Meester Heemskerkstraat 63		1		
Meester Heemskerkstraat 64	4	1		
Meester Heemskerkstraat 89	8	1		
Meindert Hobbemastraat 1			3	

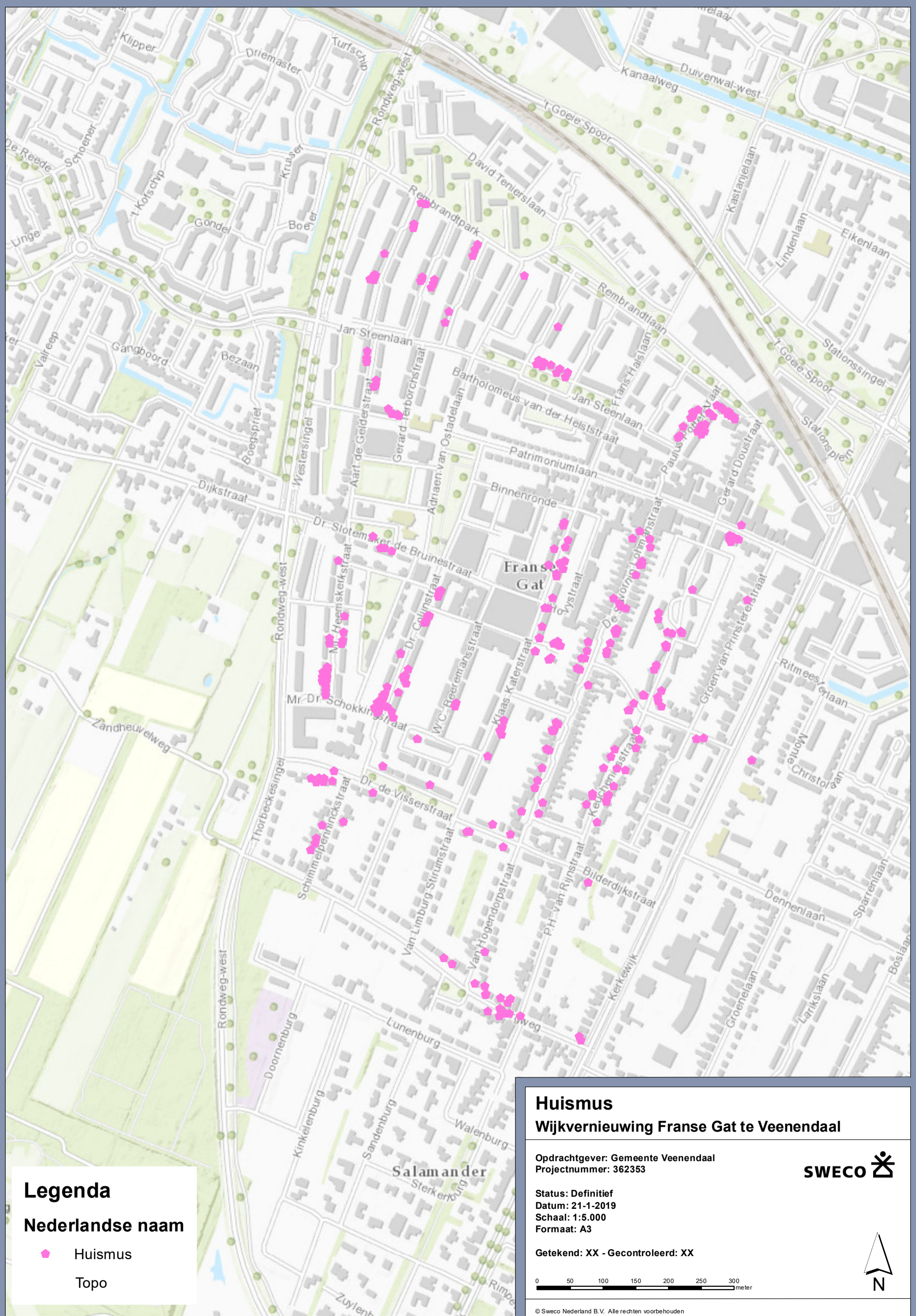
Adres	Envelop	Huismusnest	Gierzwaluwnest	Vleermuis (n)
Meindert Hobbemastraat 14			1	
Patrimoniumlaan 15		1	1	
Patrimoniumlaan 17		2		
Patrimoniumlaan 19		1		
Patrimoniumlaan 21		1	3	
Patrimoniumlaan 27			6	
Patrimoniumlaan 28				1
Patrimoniumlaan 33			4	
Patrimoniumlaan 33			4	
Paulus Potterstraat 1	9	1		
Paulus Potterstraat 11	9	2		
Paulus Potterstraat 13	9		1	
Paulus Potterstraat 18	9	1		
Paulus Potterstraat 2	9	1		
Paulus Potterstraat 20	9		3	
Paulus Potterstraat 6	9	1		
Paulus Potterstraat 9	9	4		
Petrus Paulus Rubensstraat 14			3	
Petrus Paulus Rubensstraat 2			3	
Rembrandtlaan 17			2	
Rembrandtlaan 19		1		
Rembrandtlaan 21		1		
Rembrandtlaan 23		1		
Rembrandtlaan 25		1		
Rembrandtlaan 27		1	3	
Rembrandtlaan 57	8		2	
Rembrandtlaan 63	8			1
Rembrandtlaan 65	8		3	
Rembrandtlaan 73	8		4	
Rembrandtlaan 79	8	1	4	
Rembrandtpark 50	7			1
Rembrandtpark 74	7			3
Savornin Lohmanstraat 104		1		
Savornin Lohmanstraat 11		1		
Savornin Lohmanstraat 118		1		
Savornin Lohmanstraat 128		1		
Savornin Lohmanstraat 134		1		
Savornin Lohmanstraat 138		1		
Savornin Lohmanstraat 141			2	
Savornin Lohmanstraat 143			1	
Savornin Lohmanstraat 152		1		
Savornin Lohmanstraat 157		1		
Savornin Lohmanstraat 163		1		
Savornin Lohmanstraat 2		1		
Savornin Lohmanstraat 23		1		
Savornin Lohmanstraat 25		1		
Savornin Lohmanstraat 31		1		
Savornin Lohmanstraat 34				2
Savornin Lohmanstraat 40		1		
Savornin Lohmanstraat 58			1	
Savornin Lohmanstraat 61		1		
Savornin Lohmanstraat 63		1		
Savornin Lohmanstraat 65			1	
Savornin Lohmanstraat 67			1	
Savornin Lohmanstraat 69		1		
Savornin Lohmanstraat 70		1		
Savornin Lohmanstraat 73		1		
Savornin Lohmanstraat 74		1		
Savornin Lohmanstraat 75		1		
Savornin Lohmanstraat 80		1		
Savornin Lohmanstraat 84			1	
Savornin Lohmanstraat 89			5	
Schimmelpennickstraat 10		1		
Schimmelpennickstraat 14		1		
Schimmelpennickstraat 16		1	1	
Schimmelpennickstraat 18		1		
Schimmelpennickstraat 7		1		
Slotenmaker de Bruynstraat 29		2		
Slotenmaker de Bruynstraat 23		1		
Slotenmaker de Bruynstraat 31		1		
Slotenmaker de Bruynstraat 8				1
Talmaplein 12			2	
Talmaplein 14			2	

Adres	Envelop	Huismusnest	Gierzwalwnest	Vleermuis (n)
Talmaplein 18			2	
Talmaplein 2			4	
Talmaplein 20		1	2	
Talmaplein 22		1		
Talmaplein 6			4	
Talmastraat 16			1	
Talmastraat 18			2	
Talmastraat 19		1		
Talmastraat 27		1		
Talmastraat 5			2	
Talmastraat 6			3	
Thorbeckesingel ('t Hooge Zicht noord)				ca 20**
Thorbeckesingel ('t Hooge Zicht zuid)				ca 30**
Thorbeckesingel 56				3
Thorbeckesingel 79	4			1
Thorbeckesingel 88	4			1
Van der Duyn van Maasdamstraat 12			1	
Van Hoogendorpstraat 14		1		1
Van Limburg Stirumstraat 3				3
Van Limburg Stirumstraat 5				3
W.c. Beeremansstraat 27	3	1		
W.c. Beeremansstraat 29	3	1		
Westersingel 17	6		2	
Westersingel 27	6	1		
Westersingel 35	6			3
Westersingel 59	5			1
Westersingel 9	6			1
Westersingel 91	5			1

* paarverblijf ruige dwergvleermuis

** zwermende gewone dwergvleermuizen

Bijlage 5 Kaartmateriaal soorten

Legenda

Nederlandse naam

- ◆ Huismus
- Topo

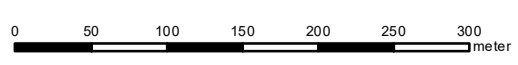
Huisumus
Wijkvernieuwing Franse Gat te Veendam

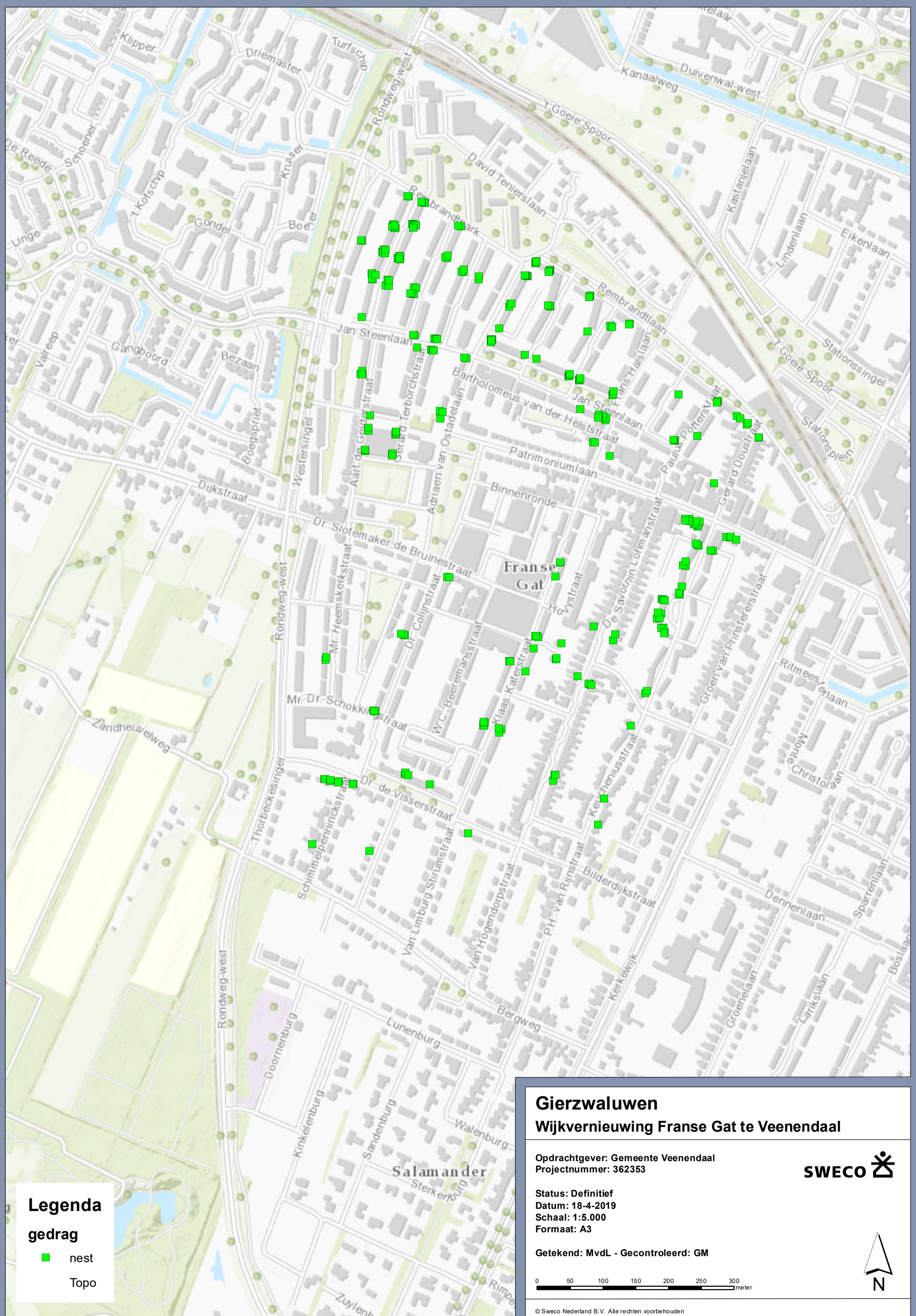
Oprichtgever: Gemeente Veendam
 Projectnummer: 362353

Status: Definitief
 Datum: 21-1-2019
 Schaal: 1:5.000
 Formaat: A3

Getekend: XX - Gecontroleerd: XX

Legenda

gedrag

■ nest

Topo

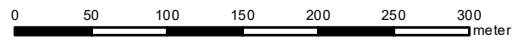
Gierzwaluwen

Wijkvernieuwing Franse Gat te Veendam

Oprichtgever: Gemeente Veendam
 Projectnummer: 362353

Status: Definitief
 Datum: 18-4-2019
 Schaal: 1:5.000
 Formaat: A3

Getekend: MvdL - Gecontroleerd: GM

Legenda

Gewone dwergvleermuis

● zomer/ paarverblijf

● massa winterverblijf

Ruige dwergvleermuis

● paarverblijf

Topo

Vleermuizen verblijfplaatsen

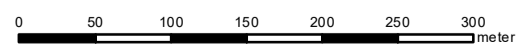
Wijkvernieuwing Franse Gat te Veenendaal

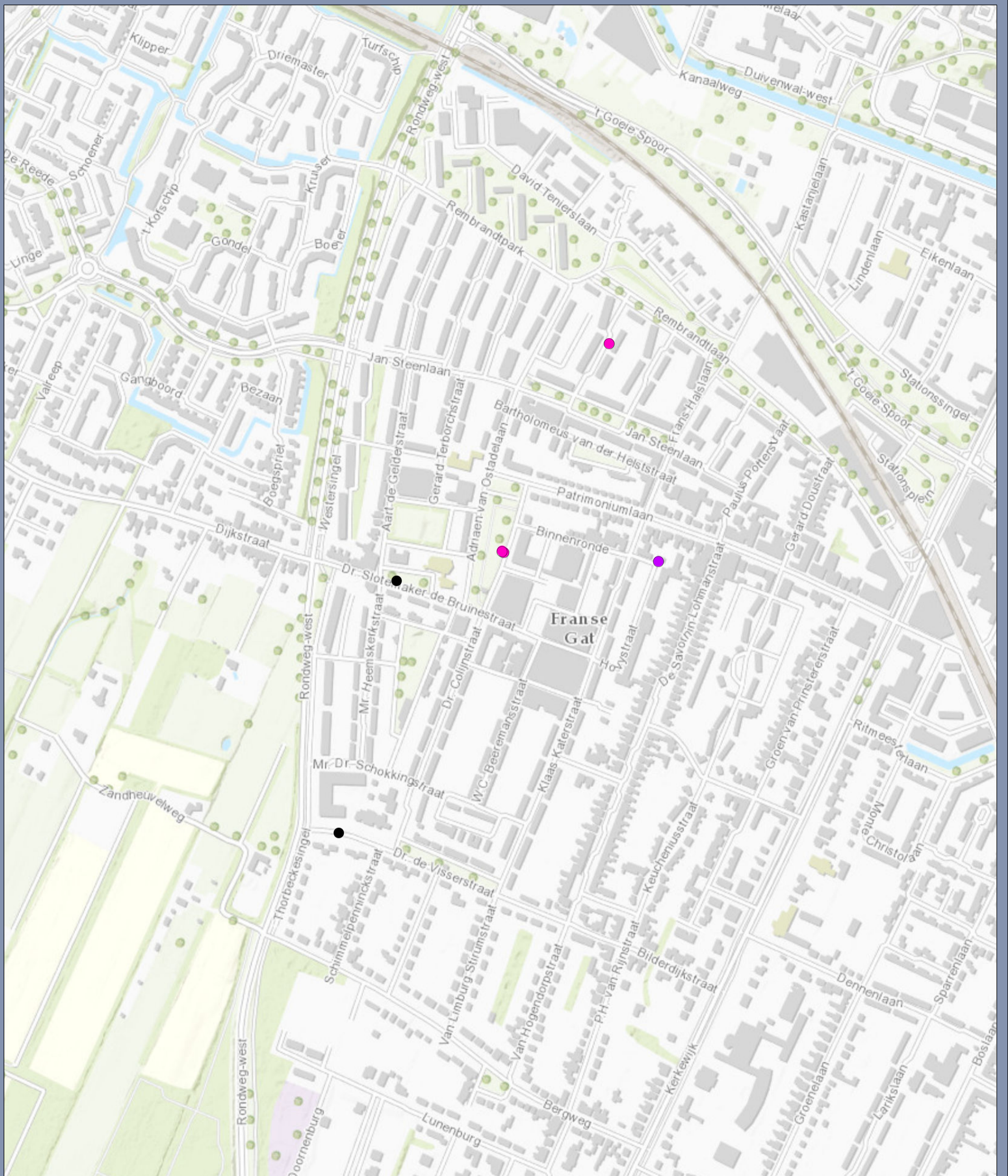
Oprichtgever: Gemeente Veenendaal
 Projectnummer: 362353

Status: Definitief
 Datum: 18-4-2019
 Schaal: 1:5.000
 Formaat: A3

Getekend: MvdL - Gecontroleerd: GM

Legenda

Nederlandse naam, gedrag

- Laatvlieger, foerageren
- Rosse Vleermuis, langsvliegend
- Ruige dwergvleermuis, foerageren

Topo

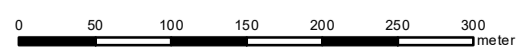
Overige vleermuizen

Wijkvernieuwing Franse Gat te Veenendaal

Oprachtgever: Gemeente Veenendaal
 Projectnummer: 362353

Status: Definitief
 Datum: 18-4-2019
 Schaal: 1:5.000
 Formaat: A3

Getekend: MvdL - Gecontroleerd: GM

Bijlage 6 Verkennend natuuronderzoek

Notitie

Onderwerp: Verkennend natuuronderzoek Franse Gat te Veenendaal

Projectnummer: Projectnummer

Referentienummer: Verkenning Franse Gat.docx362353

Datum: 19-04-2019

1 Inleiding

In deze notitie worden de resultaten van het verkennende natuuronderzoek van het Franse Gat beschreven. Er wordt getoetst aan:

- Soortenbescherming (Wet natuurbescherming)
- Natura 2000 (Wet natuurbescherming)
- Provinciaal beleid (NNN)

Het verkennend natuuronderzoek bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en een habitatgeschiktheidsbeoordeling

2 Soortenbescherming

2.1 Toetsingskader

Het toetsingskader staat beschreven in bijlage 7.

2.2 Methode

Het bronnenonderzoek is uitgevoerd om een informatie te verkrijgen over het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Databank Flora en fauna (NDFF);
- Overige landelijke digitale verspreidingsatlassen;
- Voorgaande relevante onderzoeken uit de omgeving.

We hebben op basis van een oriënterend veldbezoek op 31 januari 2018, de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld (habitatgeschiktheidsbeoordeling op basis van expert judgement). Deze beoordeling brengt, gezamenlijk met het bronnenonderzoek, de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek is uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Sweco Nederland B.V.

2.3 Resultaten

2.3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving van de plangebied zijn vijf beschermde plantensoorten bekend, te weten akkerogentroost, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, korensla, schubvaren en wilde ridderspoor (Andere soorten, art. 3.10 Wnb). De bakstenen muren van de woningen zijn niet geschikt als groeiplaats voor beschermde muurvegetatie als schubvaren. Ook voor de overige beschermde planten geldt dat het plangebied geen geschikte habitatstandplaatsen biedt. Aanwezigheid van beschermde plantensoorten is dan ook op voorhand uitgesloten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid van beschermde planten is op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak tot aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

2.3.2 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens blijkt dat de categorie 1-4 vogelsoorten boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, gierzwaluw, kerkuil, ransuil, steenuil, slechtvalk, sperwer, wespendif en zwarte wouw waargenomen te zijn in (de omgeving van) Veenendaal. Dit zijn soorten waarvan de nesten een jaarrond beschermde status hebben. Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor de soorten huismus en gierzwaluw. Deze soorten behoren tot categorie 2; zeer plaats trouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. Voor andere categorie 1-4 soorten geldt dat er geen geschikte nestlocaties aanwezig zijn in het Franse Gat en de directe omgeving.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De geschiktheid van de bebouwing als nestlocatie voor de huismus en gierzwaluw geeft aanleiding tot het uitvoeren van aanvullend onderzoek

2.3.3 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Alle vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd (Habitatrichtlijn, 3.5 Wnb). Diverse soorten verblijven in woningen en andere bebouwing in een stedelijke omgeving. In de woningen in het plangebied zijn in vele gebouwen elementen aanwezig als open stootvoegen, overhangende of scheefliggende dakpannen en andere kieren of spleten, die kunnen dienen als verblijfplaatsen of toegang bieden daartoe.

Uit bestaande verspreidingsgegevens (NDFF) blijkt dat er in de wijk alleen waarnemingen bekend zijn van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Binnen de stedelijke omgeving van Veenendaal zijn daarnaast nog enkele waarnemingen bekend van de rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze soorten zijn waargenomen langs de randen van de bebouwde kom en ter hoogte van de spoorlijn. In de omgeving van Veenendaal (in het buitengebied) zijn daarnaast nog waarnemingen bekend van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. Uit de habitatgeschiktheidsbeoordeling blijkt dat een groot deel van de bebouwing in potentie geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Het gaat dan om zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, massawinterverblijven voor de gewone dwergvleermuis en eventueel zomer- en/of paarverblijven van soorten als ruige- en kleine dwergvleermuis. De wijk bestaat veelal uit eengezinswoningen, maar ook de portiekflats en hoogbouw bieden in potentie geschikte verblijfplaatsen voor bovengenoemde soorten. Andere soorten worden niet verwacht op basis van verspreidingsdata en de ligging en inrichting van de wijk.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De geschiktheid van de woningen voor vleermuizen geeft aanleiding tot aanvullend vleermuisonderzoek.

2.3.4 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van Veenendaal komen diverse beschermde zoogdieren voor. Van deze soorten komen naast vleermuizen over het algemeen alleen eekhoorn en steenmarter (Andere soorten, art. 3.10 Wnb) voor in een stedelijke omgeving. Daarnaast zijn waarnemingen in de bebouwde omgeving van Veenendaal bekend van algemene zoogdieren, zoals huisspitsmuis, veldmuis, konijn, egel, vos, haas en mol. Voor deze

soorten (categorie Andere soorten, 3.10 Wnb) geldt in provincie Utrecht een vrijstelling van ontheffingsplicht (zie toetsingskader in bijlage 2)

In het Franse Gat zijn enkele waarnemingen bekend van de eekhoorn, egel, huisspitsmuis en bosmuis. Voor de laatste drie soorten geldt in provincie Utrecht een vrijstelling van ontheffingsplicht (zie toetsingskader). De eekhoorn is alleen waargenomen in het zuidelijk deel van de wijk. Hier bevinden zich losstaande woningen en twee-onder-een-kappers in een boomrijke omgeving. Dit vormt geschikt leefgebied voor de eekhoorn. Van de steenmarter is van de afgelopen 10 jaar slechts 1 waarneming bekend ten noorden van de A12 op ruime afstand van het Franse Gat. De soort wordt dan ook niet verwacht in het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

In het plangebied kunnen vrijgestelde soorten als huisspitsmuis, egel, konijn en mol verwacht worden. Daarnaast is de eekhoorn bekend in het zuiden van de wijk. Aangezien het onderzoek zich beperkt tot de woningen, is er vooralsnog geen aanleiding tot vervolgstappen. Pas als er woningen met tuin in het zuiden van het plangebied gesloopt gaan worden dient aanwezigheid van de eekhoorn nader onderzocht te worden.

2.3.5 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving van het plangebied zijn van de soortgroepen amfibieën en reptielen met name, waarnemingen bekend van algemene amfibieën als gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. In de tuinen kunnen deze vrijgestelde amfibieën voorkomen. In het buitengebied van Veenendaal zijn enkele waarnemingen bekend van beschermde soorten als heikikker, poelkikker, ringslang en zandhagedis. Voor deze soorten geldt dat het Franse gat geheel ongeschikt is. Het plangebied vormt geen potentieel leefgebied voor beschermde amfibieën of reptielen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid van beschermde, niet-vrijgestelde amfibieën en reptielen in het plangebied is op voorhand uitgesloten. Voor algemene soorten geldt in provincie Utrecht een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor wat betreft de categorie amfibieën en reptielen, worden met de voorgenomen werkzaamheden geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden. Er is geen noodzaak tot het nemen van vervolgstappen.

2.3.6 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er is geen oppervlaktewater aanwezig en dus ook geen (beschermde) vissen. Er zijn ook geen beschermde vissoorten bekend in de omgeving.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid van beschermde vissen is uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

2.3.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn geen beschermde vlinders, insecten of andere ongewervelden bekend uit de bebouwde kom van Veenendaal. Het plangebied biedt ook geen geschikt biotoop voor beschermde soorten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid en effecten op beschermde ongewervelden is/zijn op voorhand uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

2.4 Conclusie

In het Franse gat worden huismussen, gierzwaluwen, vleermuizen en eekhoorns verwacht. Gelet op de voorgenomen ontwikkeling van de wijk dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Voor de eekhoorn is pas onderzoek nodig als in het zuiden van de wijk de groene delen (tuinen) aangetast worden.

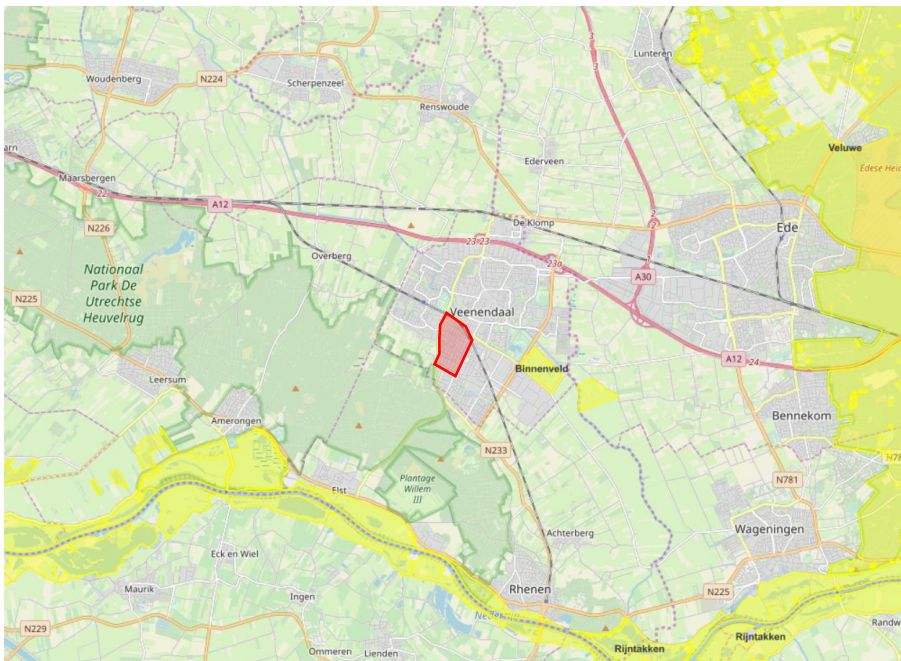
3 Natura 2000

3.1 Toetsingskader

Het toetsingskader staat beschreven in bijlage 2.

3.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebieden-database van het ministerie van LNV. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat de minimale afstand van een plangebied ten opzichte van een Natura 2000 gebied 1,5 km betreft. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Binnenveld. Op circa 4 km hemelsbreed ten zuiden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Rijntakken. Op 8,5 km ten oosten ligt het Natura 2000-gebied Veluwe.

*Figuur 2.1: Ligging Franse Gat (rood vlak) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (gele vlakken).
Bron*

3.3 Analyse mogelijke effecten

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van de omliggende Natura 2000-gebieden. Er zijn geen ecologische relaties tussen het plangebied en kwalificerende habitatsoorten en/of

Analyse en toetsing effecten

Gebieden die onderdeel zijn van de NNN, de Groene contour, Waterparels of Watervogelgebieden liggen op relatief grote afstand van het plangebied. Externe werking ten aanzien van de NNN en de Groene contour is in provincie Utrecht niet van toepassing. Tevens is er geen ecologische relatie tussen waterparels en watervogelgebieden uit de omgeving. Vanuit het provinciaal zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkelingen. Een nadere toetsing of procedure is niet aan de orde. Daarnaast geldt dat toetsing formeel alleen aan de orde is indien sprake is van een RO-procedure met een bestemmingswijziging.

5 Conclusies

Soortenbescherming (Wnb)

In het Franse gat worden huismussen, gierzwaluwen, vleermuizen en eekhoorns verwacht. Gelet op de voorgenomen ontwikkeling van de wijk dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Voor de eekhoorn is pas onderzoek nodig als in het zuiden van de wijk de groene delen (tuinen) aangetast worden.

Natura 2000 (Wnb)

Directe effecten op Natura-2000 gebieden in de omgeving zijn op voorhand uitgesloten. Dit vanwege de aard van de ontwikkeling, de afstand en tussenliggende barrières. Een nadere beschouwing op deze effectindicatoren is niet nodig. Effecten van verzuring en vermesting als gevolg van een toename in stikstofdepositie zijn mogelijk wel aan de orde. Dit is afhankelijk van de aard, schaal en fasering van de gebiedsontwikkeling. Afhankelijk hiervan kan de wijkaanpak mogelijk leiden tot een toename van stikstof in nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Wij bevelen aan om zodra meer bekend is over de voorgenomen ingrepen dit nader te beschouwen in de vorm van stikstofberekeningen. Afhankelijk van de schaalgrootte en ingrepen kunnen er belemmeringen zijn vanuit de Wet natuurbescherming onderdeel Natura 2000.

Provinciaal beleid

Gebieden die onderdeel zijn van de NNN, de Groene contour, Waterparels of Watervogelgebieden liggen op relatief grote afstand van het plangebied. Negatieve effecten op deze gebieden als gevolg van de gebiedsontwikkeling Franse Gat zijn uitgesloten. Vanuit het provinciaal zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkelingen. Een nadere toetsing of procedure is niet aan de orde.

Verantwoording

Titel	Verkennd natuuronderzoek Franse Gat te Veenendaal
Projectnummer	Projectnummer
Referentienummer	Verkenning Franse Gat.docx
Revisie	C1
Datum	19-04-2019
Auteur	Gijs Meijer
E-mailadres	gijs.meijer@sweco.nl

Gecontroleerd door
Paraaf gecontroleerd

Goedgekeurd door
Paraaf goedgekeurd

Bijlage 7 Toetsingskaders

Wet natuurbescherming: Natura 2000

De Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op de doelstellingen van deze beschermde gebieden hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing aan effecten kunnen de volgende procedurevarianten van toepassing zijn:

- Geen nader onderzoek noodzakelijk: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uitgesloten, dan is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Per 1 januari 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) van kracht. Het PAS maakt onderdeel uit van de Wet natuurbescherming. Vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden bij een toename aan stikstofdepositie is gekoppeld aan het PAS. Dit programma is via het Besluit PAS in de Wet natuurbescherming verankerd. In de Regeling PAS zijn de volgende te volgen procedureregels vastgelegd ten aanzien van nieuwe projecten en/of andere handelingen:

- toename van minder dan 0,05 mol N/ha/jr: geen vergunning en geen melding nodig;
- toename van 0,05-1 mol N/ha/jr: geen vergunning nodig, een melding volstaat*;
- toename van meer dan 1 mol N/ha/jr: vergunning nodig.

* Wanneer een melding volstaat (bij 0,05 mol N/ha/jr of bij 1 mol N/ha/jr) hangt af van de beschikbare ontwikkelingsruimte voor het betreffende Natura 2000-gebied. Voor het uitvoeren van de stikstofberekening dient gebruik te worden gemaakt van het modelprogramma Aeries calculator. Bij een melding of vergunningsaanvraag dient deze berekening te worden bijgevoegd. Bij een vergunningsaanvraag zal door het bevoegd gezag worden bepaald of er nog ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de toename van stikstof voor de betreffende habitattypen of leefgebieden van soorten¹. Op basis daarvan zal worden bepaald of een vergunning kan worden verleend.

¹ In de Aeries monitor is in te zien voor welke gebieden geen ruimte meer beschikbaar is. Omdat deze informatie niet altijd up-to-date kan deze afwijken van de beoordeling van de provincie.

Wet natuurbescherming: Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld.

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage I Verdrag van Bern (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn (art.3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten (niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor de categorie Andere soorten geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Echter, het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) heeft de vrijheid om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. In provincie Utrecht geldt voor de uitvoering van ruimtelijke ingrepen momenteel een vrijstelling voor een aantal soorten uit de soortgroepen zoogdieren, reptielen en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, molmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, rosse woelmuis, woelrat, egel, haas, konijn, ree, wezel, bunzing, hermelijn, vos*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en waarvoor de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt ontheffingsplicht. Ontheffing kan alleen worden verleend, indien (het streven naar) de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, een geldend belang van toepassing is en er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Het is ook mogelijk te werken volgens een goedgekeurde gedragscode, mits de voorgenomen activiteiten als zodanig in de gedragscode is beschreven en de betreffende soorten zijn opgenomen in de gedragscode. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, geldt de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

Provinciaal Beleid

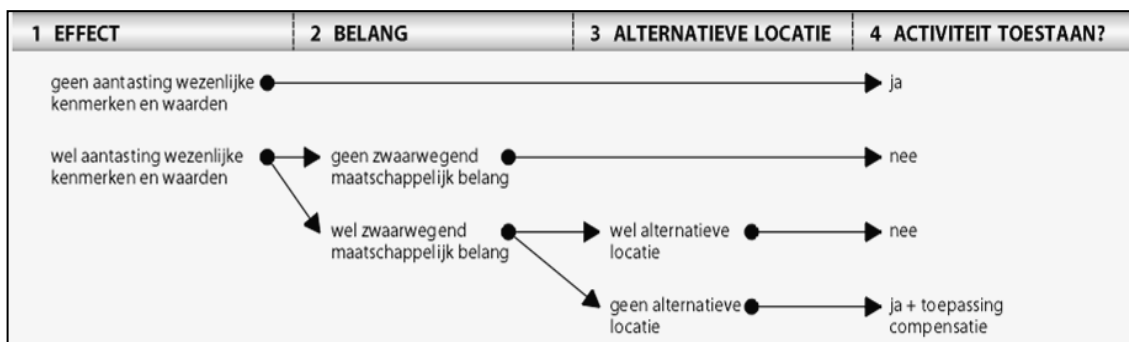
Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - Gebieden buiten het NNN (Groene contour, Weidevogelkerngebied, Waterparels);
- Gemeentelijk beleid (Groenstructuurplan, onderdeel Structuurvisie Veenendaal 2025).

Natuurnetwerk Nederland

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor provincie Utrecht is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaande schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincie Utrecht is de externe werking van het NNN niet van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het "nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel.

Groene contour

Provincie Utrecht wil middels de Groene contour, de mogelijkheid openhouden nieuwe natuur te ontwikkelen die deel uit gaan maken van het NNN. Onomkeerbare ingrepen en processen die de ambitie om natuur te ontwikkelen onmogelijk maken, zijn binnen deze gebieden niet toegestaan tenzij deze voortkomen uit groot openbaar belang en alternatieven ontbreken. Compensatie van verlies is daarbij een voorwaarde.

De Groene contour bestaat binnen provincie Utrecht uit circa 2500 ha. Daarnaast is er nog een zwevende 500 ha met als voorwaarde dat deze het functioneren van het bestaande NNN versterkt, waarbij een ligging, direct grenzend aan het NNN, voor de hand liggend is.

Weidevogelkerngebieden en Waterparels

Plant- en diersoorten die in hun duurzame voorkomen worden bedreigd, kunnen zowel binnen als buiten het NNN voorkomen. Om deze reden is vanuit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 beleid gemaakt voor de bescherming van leefgebieden ten aanzien van Weidevogels en Waterparels.

Ten aanzien van Weidevogels zijn weidevogelkerngebieden aangewezen. Binnen deze gebieden kunnen agrariërs subsidie aanvragen voor weidevogelbeheer. Van belang zijn echter ook ruimtelijke aspecten als openheid, rust en een goede inrichting voor weidevogels. Gemeentes worden vanuit de provincie gevraagd in hun planvorming en bij het toestaan van activiteiten van derden in en nabij deze gebieden, rekening te houden met de effecten op Weidevogels.

Waterparels hebben betrekking op een 25-tal gebieden binnen provincie Utrecht, die als ecologisch waardevolle wateren zijn geïdentificeerd. De gebieden hebben hoge potenties op het gebied van waternatuur en liggen zowel binnen als buiten de NNN en Natura 2000 begrenzingen. Provincie Utrecht zet zich in om de kwaliteiten van deze waterparels te beschermen en hun potentiële waarden te verwezenlijken.